

№ 149 (20912)

2015-рэ илъэс

БЭРЭСКЭЖЪЫЙ ШЫШЪХЬЭІУМ и 12

> кыхэтыутыгьэхэр ыкіи нэмыкі къэбархэр тисайт ижьутьотэщтых WWW.ADYGVOICE.RU

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Адыгеир хэдзынхэм афэхьазыр

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэу ТхьакІущынэ Аслъан Адыгеим хэдзынхэмкІэ и Гупчэ комиссие и Тхьаматэу Сэмэгу Нурбый тыгъуасэ ригъэблэгъагъ.

Хэбзэгъэуцугъэу щыІэм диштэу Іоныгъом и 13-м Урысые Федерацием ишъолъыр зэфэеих еньахем еіпын мехфаахаш хэдзынхэр ащыкощтых, а кампанием Адыгеир зэрэфэхьазырым ахэр тегущы агъэх. Хэбзэгъэуцугъэм къыдилъытэрэ шапхъэхэм адиштэу, хэукъоныгъэ щымыІэу, щынэгъончъэу хэдзынхэр зэхэщэгъэнхэ зэрэфаер АР-м и ЛІышъхьэ къы-Іуагь. Ар гъэцэкІагъэ хъуным пае Гупчэ комиссием зэшІуихыгъэм, гумэкІыгъохэр щыІэхэмэ акіэупчіагь.

Сэмэгу Нурбый къызэриІуагъэмкlэ, **Іоныгъом и 13-м** Тэхъутэмыкъое районымкіэ мандатитіу зиіэ хэдзыпіэ койхэу N 5-мкІэ ыкІи N 6-мкІэ народнэ депутатхэм я Совет хэтыщтхэм яхэдзын тедзэхэр, джащ фэдэу муниципальнэ гъэпсыкіэ зиіэ «Красногвардейскэ районым» и Белосельскэ къоджэ псэупіэ ипащэ ихэдзынхэр зэхащэщтых.

Регистрациер шышъхьэІум и 7-м аухыгъ. Политическэ партиехэу «Единэ Россием». КПРФ-м, ЛДПР-м якандидатхэр, ежь-ежьырэу зыкъэзыгъэльэгьуагьэхэр — зэкlэмкlи кан-дидат 11 атхыгьагь. Нэбгыри 3-мэ хэбзэгъэуцугъэм къыдилъытэрэ шапхъэхэр зэраукъуагъэхэм къыхэкІыкІэ, хэдзынхэм ахэлэжьэнхэ фимытхэу Гупчэ комиссием унашъо ышІыгъ. Белосельскэ къоджэ псэупІэм ипащэ ихэдзынхэм нэбгыри 3 ахэлэжьэщт, нэбгыритІур партиехэу «Единэ Россиемрэ» ЛДПР-мрэ яспискэ хэтых, зым ежь-ежьырэу зыкъыгьэльэгьуагь.

УФ-м и Конституцие къызэригъэнафэу, Урысыем щыпсэоу зыныбжь икъугъэ нэбгырэ пэпчъ хэдзынхэм ахэлэжьэн ыкlи зыхаригъэдзын фитыныгъэ иІ. Аш фэдэ фитыныгъэр нэбгыри 3мэ аlахыным лъапсэу фэхъугъэм ТхьакІущынэ Аслъан къыкІэупчІагъ.

Гупчэ комиссием и Тхьа-

матэ мыщ дэжьым къызэрэхигъэщыгъэмкіэ, кандидатхэм шапхъэхэр аукъуагъэх, тхылъэу къагъэхьазырыгъэхэр тэрэзхэп. Ащ къыхэкІыкІэ, ахэр хэдзынхэм ахэлэжьэнхэ фитыщтхэп.

Іоныгъом и 13-м пчэдыжьым республикэм ихэдзыпіэхэм япчъэхэр къызэlуахыщтых, амакъэ атынэу фитыныгъэ зиіэ нэбгырэ мин 15 фэдизмэ яспискэхэр атхы-

Адыгеир мы кампанием зэрэфэхьазырыр, джырэ уахътэм ехъулІэу дэо тхылъ зи къызэра-ІумыкІагьэр Н. Сэмэгум къыІуагъ. Мы кампанием къыкіэ-

льыкюу, УФ-м и Къэралыгьо

гъэх. Сыд фэдэрэ лъэныкъокІи Думэ ыкІи Адыгэ Республикэм и Парламент ядепутатхэм яхэдзынхэр 2016-рэ илъэсым тишьольыр щык ющтых, ащ зэрифэшъуашэу зыфэгъэхьазырыгъэн фае, — къыІуагъ ТхьакІущынэ Аслъан.

АР-м и Ліышъхьэ гумэкіыгьоу къыгъэнэфагъэхэм ащыщ республикэм щыкоорэ хэдзынхэм цІыфэу къякІуалІэхэрэм япчъагъэ уигъэрэзэпэнэу зэрэщымытыр. Ащ къыхэкlыкіэ, республикэм ыцІэкІэ УФ-м и Къэралыгъо Думэ идепутатэу зы нэбгыр ныІэп тиІэр. ГущыІэм пае, Къэрэщэе-Щэрджэсымрэ Адыгеимрэ ащыпсэурэм ыкІи амакъэ атынэу фитыныгъэ зи-Іэхэм япчъагъэ зэфэдиз. Ау КъЩР-м УФ-м и Къэралыгъо Думэ депутати 2 щыриІ, тэ зы мандат тиІэр. Ар дэгъэзыжьыгъэ хъуным пае АР-м хэдзынхэмкІэ и Гупчэ комиссие хэдзакІохэм нахь тэрэзэу Іоф адишІэн фаеу республикэм и Лышъхьэ ылъытагъ.

— Депутатэу тиІэр нахьыбэ хъумэ, Іофыгъоу къэтэджыхэрэр зэш юхыгъэнымк ө амалэу, лъэкІэу щыІэхэм ахэхъощт, — къыІуагъ ТхьакІущынэ Аслъан.

Мыщ епхыгьэу Сэмэгу Нурбый къызэриІуагъэмкІэ, УФ-м и Къэралыгьо Думэ идепутатхэм яхэдзынхэу блэкІыгьэ кампанием щыІагъэхэм ялъэхъан зымакъэ зытыгъэхэм япчъагъэ елъытыгъэу, депутати 2 иІэнымкІэ Адыгеир процент заул ныІэп зыщыкІагьэр. Ар къыдальытэнышь, яюфшіэн нахь агьэлъэшынэу къыІуагъ. АР-м и ЛІышъхьэ игукъэкіыкіэ, зыныбжь хэкІотагъэхэу хэдзынхэм къякІуалІэхэрэм, илъэс 18 хъугъэхэу мы кампанием апэрэу хэлажьэхэрэм, сабыйхэр зигъусэ унагъохэм шІухьафтынхэр афашіыхэзэ ашіыщт.

Хэбзэгъэуцугъэм диштэу хэдзынхэр зэхэщэгьэнхэр, хэукъоныгъэхэр е зэмызэгъыныгъэхэр щымы энхэр ары анахь мэхьанэшхо зиІэу АР-м и ЛІышъхьэ къыгъэнэфагъэр.

ТХЬАРКЪОХЪО Адам. Сурэтхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

2015-рэ илъэсым иятюнэрэ мэзищ урыпсэункы ахъщэ анахь макізу ищыкізгъагъэр гъзнэфэгъэным ехьыліагъ

илъэсым мэлылъфэгъум и 5-м аштагъэу N 119-р зытетэу «УрыпсэункІэ ахъщэ анахь макІэр Адыгэ РеспубликэмкІэ зыфэдизым ехьылlагъ» зыфиlорэм диштэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет унашъо ешіы:

1. 2015-рэ илъэсым иятІонэрэ мэзищ уры-

Адыгэ Республикэм и Законэу 1999-рэ псэунымкІэ ахъщэ анахь макІэу ищыкІэгъагъэр мыщ фэдизыгъэу гъэнэфэгъэнэу:

- 1) нэбгырэ телъытэу сомэ 8711-рэ;
- 2) Адыгэ Республикэм щыпсэухэрэр социальнэ-демографие куп шъхьа в ээтеутыгъ эу:
 - а) Іоф зышІэхэрэм апае сомэ 9290-рэ;
 - б) пенсионерхэм апае сомэ 7133-рэ; в) кlэлэцlыкlухэм апае сомэ 8860-рэ.
- 2. Официальнэу къызыхаутырэ нэуж мэфи 10 зытешіэкіэ мы унашъом кіуачіэ иіэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэ ипшъэрылъхэр зыгъэцакізу Наталья ШИРОКОВА къ. Мыекъуапэ, шышъхьэІум и 7, 2015-рэ илъэс

«Адыгэ макь»

Адыгэ Республикэм лъэпкъ ІофхэмкІэ, Іэкіыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет иунашъу

Адыгэ Республикэм икъэбарлъыгъэlэс амалхэм язэнэкъокъоу «Тятэжъ піашъэхэм ячіыгужъ. Блэкіыгъэмрэ къэкіощтымрэ азыфагу» зыфиіорэм икі эүххэм яхьыліагъ

Адыгэ Республикэм икъэбарлъыгъэlэс амалхэм язэнэкъокъоу «Тятэжъ пашъэхэм ячыгужъ. БлэкІыгъэмрэ къэкІощтымрэ азыфагу» зыфиІорэм ехьылІэгъэ Положениеу 2014-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 8-м Комитетым ышІыгъэ унашъоу N 107-р зытетымкІэ аухэсыгъэмрэ Адыгэ Республикэм икъэбарлъыгъэlэс амалхэм язэнэкъокьоу «Тятэжъ пашъэхэм ячыгужъ. Блэкыгъэмрэ къэкlощтымрэ азыфагу» зыфиlорэм икlэуххэр зэфэзыхьысыжьырэ комиссием 2015-рэ илъэсым шышъхьэІум и 6-м ышІыгъэ унашъомрэ Ізубытыпіз къызыфэсшіыхэзэ унашьо сэшіы:

1. Зэнэкъокъум щатекІуагъэхэу мы къыкІэлъыкІохэрэм дипломхэмрэ ахъщэ шІухьафтынхэмрэ ятыгъэнэу:

Гъэзетхэм къащыхаутыгъэхэмкІэ:

- а 1-рэ чІыпІэр гъэзетэу «Майкопские новости» иобозревателэу Слажнева Еленэ Юрий ыпхъум статьяхэу «На гостеприимной земле предков», «В поисках ключика к сердцу», «Дорога в новую жизнь» зыфиюхэрэм апае — сомэ 7000:
- я 2-рэ чІыпІэр республикэ гъэзетэу «Адыгэ макъэм» икорреспондентхэу Патіыкъо Анетэ Эдик ыпхъумрэ Гъонэжьыкъо Сэтэнай Рэмэзан ыпхъумрэ статьяхэу «Мамырныгъэрэ рэхьатныгьэрэ ячІыгужъ щагьотыжьыгь», «Уихэку уисэу угу умыгъэкlод», «Щыlэныгъакlэм хэгьозэжьых», «Джэгум джэгур къыкІэльыкІуагь» зыфиІохэрэм апае — сомэ 2500-рэ зырыз;
- я 3-рэ чІыпІэр республикэ гъэзетэу «Советскэ Адыгеим» иобозревателэу Лебедева Маринэ Юрий ыпхъум статьяу «Будущее Нальмес» зыфиюрэм пае — сомэ 4000.

ТелекъэтынхэмкІэ:

- а 1-рэ чіыпіэр къэралыгьо телерадиокомпаниеу «Адыгея» зыфиюрэм ипащэ июэпы-Іэгьоу ТІэшъу Светланэ Батырбый ыпхъум къэтынэу «Лъапсэр хэкум щэпытэжьы» зыфиlорэм пае — сомэ 10000;
- я 2-рэ чІыпІэр къэралыгьо телерадиокомпаниеу «Адыгея» зыфиlорэм тематическэ къэтынхэмкІэ икъулыкъу ипащэ игуадзэу Къудаикъо Алый Аслъан ыкъомрэ къэралыгъо телерадиокомпаниеу «Адыгея» зыфиlорэм те-

матическэ къэтынхэмкІэ икъулыкъу ирежиссер шъхьа ј у Гъазый Бирамхъан Шъалихьэ ыпхъумрэ «Мир нашему дому» зыфиюрэм къыхэхыгъэ къэтынэу 2015-рэ илъэсым бэдзэогъум и 22-м къагъэлъэгъуагъэм пае — сомэ 4000 зырыз;

я 3-рэ чіыпіэр — къэралыгьо телерадиокомпаниеу «Адыгея» зыфиюрэм испециальнэ корреспондентэу ГъукІэлІ Сусанэ Эверест ыпхъум къэтынэу «Взгляд художника» зыфиlорэм пае — сомэ 7000.

РадиокъэтынхэмкІэ:

- а 1-рэ чІыпІэр къэралыгьо телерадиокомпаниеу «Адыгея» зыфиюрэм Іэкіыб къэралыгъохэм апае къэтынхэр зыгъэхьазырырэ иотдел ипащэу Бэгъ Симэ Батмырзэ ыпхъум «Чыгужъым ымакъ», «Джэмакъ» зыфиюхэрэм къахэхыгъэ къэтынхэу 2015-рэ илъэсым щылэ мазэм и 16-мрэ 2014-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 5-мрэ радиомкІэ къатыгъэхэм апае - сомэ 7000;
- я 2-рэ чІыпІэр къэралыгьо телерадиокомпаниеу «Адыгея» зыфиlорэм ирадиокъэтынхэр зезыщэу Хьакъунэ Заремэ Индрыс ыпхъум къэтынэу «ТызгъэгумэкІырэ Іофхэм татежъугъэгущы!» зыфиlорэм пае — сомэ 5000;
- я 3-рэ чІыпІэр къэралыгъо телерадиокомпаниеу «Адыгея» зыфиlорэм ирадиокъэтынхэр зезыщэу Тыгъужъ Санят Щамсудин ыпхъум къэтынэу «Лъапсэ» зыфиюрэм пае - сомэ 4000.

Лъапсэу щыІэр:

- 1. 2015-рэ илъэсым шышъхьэІум и 6-м комиссием унашьоу ышІыгьэр (гуадзэу N 1-р).
- 2. Адыгэ Республикэм икъэбарлъыгъэ Іэс амалхэм язэнэкъокъоу «Тятэжъ пlашъэхэм ячІыгужъ. БлэкІыгъэмрэ къэкІощтымрэ азыфагу» зыфиюрэм ехьылютьэ Положениер (гуадзэу N 2-р).

Комитетым итхьаматэу ШЪХЬЭЛЭХЪО Аскэр

къ. Мыекъуапэ, шышъхьэІум и 6, 2015-рэ илъэс N 51

ригъэхьагъ. Интернетым къыщызэlуихыгъэ нэкlубгъор ежь имыеу къычІэкІыгъэми, полицейскэхэм бзэджашІэр агъэунэфын алъэкІыгъ. Сыда пІомэ щэфакІом ахъщэр зэригъэхьэгьэ абонентскэ номеритури ащ тетхагъэхэу къычІэкІыгъ. Следствием уголовнэ Іофыр зэхифыгъ ыкІи Мыекъопэ къэлэ хьыкумым ІэкІигъэхьагъ.

Мыекъуапэ Іоф щызышІэрэ унэе предпринимателым гъучІыр зэрагъэжъэрэ аппаратэу ахъщэшхо зыуасэр шІозытыгъугъэ хъулъфыгъэм ылъэныкъокІэ къызэІуахыгъэ уголовнэ Іофым хьыкумыр хэплъагъ ыкІи ащ

лажьэ иІэу ыгъэунэфыгъ. Предпринимателым УФ-м хэгъэгу коци офхэмкіэ и Министерствэ иотделэу Мыекъуапэ щыІэм идежурнэ часть зыфигъэзагъ ыкІи тыгьон бзэджэшІагъэр зезыхьагъэу зэгуцафэрэр иІофышІэу зэрэщытыр ариІуагъ. ХэбзэухъумакІохэм зэхащэгъэ уплъэкІунхэм ар къагъэшъыпкъэжьыгъ, бзэджашІэри псынкІэу къаубытыгъ. Къызэрэнэфагъэмкіэ, ащ уголовнэ пшъэдэкІыжь тыралъхьагьэу ильэси 10-рэ пщынэнэу щытыгъ. Ау къызатІупщыжьын фэе уахътэр къэмысыгъэу хьапсым къыдагъэкІыжьыгъагъ. Хьыкумым унашъоу ышІыгъэмкІэ бзэджашІэр илъэси 2-рэ хьапсым дэсыщт, ышІагъэм егупшысэнэу уахътэ иІэщт.

Мы мазэм и 7-м къыщыублагьэу и 14-м нэс телъытэгьэ Іофтхьабзэу «Пешеходный переход» зыфиІорэм къыдыхэльытагъзу пэшІорыгъэшъ Іофыгъоу къзрэкъолэныр (зебрэр) зыхэлэжьагъэр гьогурык Іоныр щынэгьончьэнымкІэ къулыкъум зэхищагъ. Псэушъхьэр къэзышІыгьэр мы къулыкъум иІофышІ.

Мыекъуапэ ичІыпІэхэу анахь цІыфыбэ зыщызэблэкІхэрэм Къэралыгъо автоинспекцием иІофышІэхэм гьогурыкІохэр зэрэзекІонхэ фэе шапхъэхэр зэрыт тхылъхэр ащагощыгъэх, къэрэкъолэным сабыйхэр гъогум зэпырищыщтыгъэх.

Сабыйхэмрэ нахьыжъы Іохэмрэ ягуапэу тамыгъэм инэпэеплъ «псэушъхьэм» къыфа-Іотагъ урамым узэрэзэпырыкІыщтым пылъ шапхъэхэр зэрашІэхэрэр.

ЯтІонэрэ классым щеджэрэ Альбинэ янэжъ ежь-ежьырэу сакъызэ къызэпырищыгь, илъэсибгъу зыныбжь Эмиль къыІотагъ нэфрыгъуазэр зытет ыкІи зытемыт гъогу зэхэкІыпІэхэр зэрэзэпыпчыщт шыкІэхэр. Къэралыгъо автоинспекцием имашинэ ит пкъыгъоу макъэр пъэшы къэзышІырэмкІэ республикэм икъэлэ шъхьа в иурамхэу машинабэ зыщызекІохэрэм гьогурыкІоным ишапхъэхэр агъэцэкІэнхэм къащыфэджагъэх.

Шъугу къэдгъэкІыжьын хъугъэ-шІэгъэ тхьамыкІагъохэм якІэщакІохэу лъэсрыкІохэр бэрэ къызэрэхэкІыхэрэр — гъогу зэпырыкІыным фыхэхыгъэ чІыпіэхэм анэсынхэкіэ шъхьахыхэу, агу къызщытелъадэрэм гьогур щызэпачэу бэрэ мэхъу. Сыд фэдэ гъогу хъугъэ-шІагъи шъобж хьылъэ хэпхын плъэкІыщт. Арышъ, ренэу усакъын фае, нэфрыгъуазэм иуцышъо къэнэфызэ узэпырэкІыми.

(Тикорр.).

УплъэкІунхэм къагъэлъэгъуагъэр

Общественнэ еплъыкІэхэр зэгьэшІэгьэнхэмкІэ Урысые гупчэм (ВЦИОМ-м) 2015-рэ илъэсым, мэкъуогьум ышІыгьэ упльэкІунхэм къызэрагьэльэгьуагъэмкІэ, пенсие фитыныгъэхэр зэІугъэкІэгъэнхэм ыкІи пенсиер къэльытэгьэным шапхьэу пыльхэм Урысыем щыпсэухэрэм янахьыбэр ащыгъуазэх.

2015-рэ илъэсым пенсие фитыныгъэхэр зэlугъэкlэгъэнхэм ыкІи страховой пенсиер къэлъытэгъэным яшапхъэхэм Урысыем кіуачіэ щыряіэ хъугъэ, мылъку зыщызэјуагъэкіэрэ пенсием шапхъэу пылъыгъэхэр зэрэщытыгьэу къэнэжьыгьэх. Къэ-Іогьэн фае «ІофшІэнымкІэ пенсиер» зыфающтыгьэ гурыlуакlэр хэбзэгьэуцугьэм зэрэхагьэкІыжьыгьэр, пенсием иІэгьэ страховой Іахьыр страховой пенсиеу зэрэхъужьыгъэр, «мылъку зыщызэlуагъэкlэрэ пенсиекlэ» заджэщтыгьэхэр зэрэщытыгьэу къызэрэнэжьыгъэр. Джы пенсиехэр зэхэушъхьафыкІыгъэ лъэпкъитІу хъугъэх: страховой пенсиер ыкІи мылъку зыщызэ-ІуагъэкІэрэ пенсиер. УплъэкІунхэм нафэ къызэрашІыгъэмкІэ, аныбжькІэ пенсием нэмысыгьэ цІыфхэр урысые пенсие системэм ыгъэнэфэрэ илъэныкъо шъхьа эхэм дэгъоу ащыгъуазэх. ГущыІэм пае, зэупчІыгъэхэм япроцент 76-м къаlуагъ мехеішыфоім медеішьалыєя фоі апае страховой тынхэр ПенсиехэмкІэ фондым лъигъэІэсынхэ зэрэфаер. Арэу щытми, зэупчІыгъэхэм зыгъэлажьэхэрэм страховой тынхэр зэрафитыхэрэ шІыкІэм лъыплъэхэу къахэкІыгъэр процент 22-рэ ныІэп. Джащ фэдэу зэупчІыгъэхэм япроцент 63-м зэралъытэрэмкІэ, пенсие баллхэр къызалъытэхэрэр официальнэу атхыгъэхэу Іоф ашІэ ыкІи шъэф хэмылъэу лэжьапкІэр къараты зыхъукІэ ары ныІэп.

1967-рэ илъэсым къэхъугъэхэу ыкІи ахэм анахь ныбжьыкіэхэу зэупчіыгьэхэм япроцент 22-м къаlуагъ мылъку зыщызэlуагъэкlэрэ пенсиер щыгъэзыегъэным ыкІи страховой пенсиер зэlугъэкlэгъэным зэрэфэхьазырхэр. Уплъэкlунхэм ахэлэжьагъэхэм яджэуапхэм къызэрагьэльэгьуагьэмкІэ, пенсиехэмкІэ мыкъэралыгьо фондхэм (НПФ-хэм) цыхьэ афэзышІэу цІыфхэм ахэтыр бэп.

ПенсиехэмкІэ фондым и Къутамэу Адыгэ Республикэм щыюм ипресс-къулыкъу

Адыгэ Республикэм хэгьэгу кІоцІ ІофхэмкІэ и Министерствэ къызэритырэмкІэ, шышъхьэІум и 3-м къыщегъэжьагъэу и 9-м нэс республикэм бзэджэшІэгьэ 81-рэ щызэрахьагь.

бзэджэшІэгъи 8, тыгъуагъэхэу 32-рэ, цІыфым ыпкъынэ-лынэ шъобж хьылъэхэр тыращагъэхэу 1, бзылъфыгъэм ебэныэу 2. нэмыкіхэри. Экономикэм ылъэныкъокІэ хэбзэгьэуцугъэр гъогогъу 16-рэ аукъуагъэу хэбзэухъумэкІо къулыкъухэм къыхагъэщыгъ. БзэджэшІагьэ зезыхьэгьэ нэбгырэ 66-рэ агъэунэфыгъ, зэхафын алъэкІыгъэр процент 80-м ехъу.

БлэкІыгьэ тхьамафэм Адыгеим игъогухэм хъугъэ-шІэгъи 9 къатехъухьагъ. Ахэм нэбгыри 4 ахэкІодагъ, нэбгырэ 12-мэ шъобжхэр атещагъэхэ хъугъэ. Ешъуагъэу рулым кІэрысхэу водитель 51-рэ къаубытыгъ, гъогурыкІоным ишапхъэхэр гъогогъу 3166-рэ аукъуагъэу къыхагъэшыгъ.

Тикъэлэ шъхьаІэ щыпсэурэ кІэлэ ныбжьыкІэм ылъэныкъокІэ къызэІуахыгьэ уголовнэ Іофыр УФ-м хэгъэгу кlоцl lоф-

Ахэр: гъэпцІагъэ зыхэлъ хэмкІэ и Министерствэ иотделэу Мыекъуапэ щыІэм иследственнэ подразделение зэхифыгъ. Интернетым иамалхэр къызфигъэфедэзэ гъэпцІагъэ зыхэлъ бзэджэшІагъэ зэрэзэрихьагьэмкІэ ар агьэмысэ. Уголовнэ Іофыр къызэІуахыным льапсэ фэхъугъэр къалэу Санкт-Петербург ыкІи Ленинградскэ хэкум яполицейскэхэм зэхащэгъэ уплъэкІунхэм язэфэхьысыжьхэр ары. 2014рэ илъэсым жъоныгъуакІэм кІэлакІэ горэм хэбзэухъумакІохэм закъыфигъэзагъ ыкІи ащ ылъэныкъокІэ бзэджэшІагъэ зэрэзэрахьагьэр къафиlотагъ. Социальнэ сетьхэм арыхьагьэу Адыгеим щыпсэурэ хъулъфыгъэм травматикэ кІэрахъо зэрищэжьырэм фэгьэхьыгьэ къэбар рилъэгъуагъ ыкІи ар ыщэфынэу унашъо ышІыгъ. Іашэр зыщэрэм тхыгъэ фигъэхьыгъ, нэужым пкъыгьом ищэфын пэ-Іухьащт сомэ мин 30-р сотовэ телефон номерэу къыриlуагъэм

Уарыгушхоныр атефэ

Мы илъэсым зэкІэмкІи фышъхьэ лэжьыгъэ гектар мин 97,4-рэ республикэм щапхъыгъагъ. Ащ щыщэу коцым гектар мин 83,4-рэ, хьэм гектар мин 11,5-рэ рагъэубытыгъагъ. ЗэкІэмкІи лэжьыгъэ тонн мин 500,4-рэ республикэм къыщахьыжьыгь. БлэкІыгьэ ильэсым елъытыгьэмэ, ар тонн мин 90-кІэ нахьыб. ГурытымкІэ бжыхьэсэ гектарым центнер 52-рэ къырахыгъ. Къэlогъэн фае ащ фэдиз лэжьыгъэ къахьыжьэу джырэ нэс къызэрэхэмыкІыгъэр.

Хабзэ зэрэхъугъэу, лэжьыгъэм и Мафэ бэмышІэу республикэм щыхагъэунэфыкІыгъ. Ащ ехъулІэу лэжьыгъэм икъэгъэкІынкІэ, иІухыжьынкІэ гъэхъэгъэшІухэр зиІэхэр къыхагъэщыгъэх. АР-м и ЛІышъхьэ ыцІэкІэ агъэнэфэгъэ шІухьафтынхэр, щытхъуцІэу «Адыгеим мэкъумэщ производствэмкІэ изаслуженнэ ІофышІ» зыфиІорэр зыфагъэшъошагъэхэм анэмыкіэу, АР-м мэкъу-мэщымкіэ и Министерствэ ищытхъу тхылъхэр анахь дэгъоу зыкъэзыгъэлъэгъуагъэхэм аратыгъэх. Зэфэхьысыжьхэр зашІыхэм, районхэмкІэ лэжьыгъэм иІухыжьын апэрэ шъолъырымкІэ къэгьэлъэгъон анахь гъэхъэгъэ дэгъу зиІэу агъэнэфагъэр Красногвардейскэ районыр ары, ятІонэрэ шъолъырымкІэ Теуцожь районым

Республикэм ичіыгулэжьхэм гъэхъэгъэшіухэр яіэхэу бжыхьасэхэр Іуахыжьыгъ. Охътэ кіэкіым къыкіоці чіэнагъэ имыіэу лэжьыгъэр аюжьыным фэші къатефэрэр зэкіэ ахэм ашіагъ.

Республикэм ихъызмэтшІапіэхэмкіэ, апэрэ шъолъырымкіэ апэрэ чІыпІэр зыубытыгъэр Джэджэ районым щыІэ зэ-Іухыгъэ Іахьзэхэлъ обществэу «Дондуковский элеватор» зыфигорэр ары. Бжыхьэсэ гектар 2830-у яlагьэм гурытым-кlэ гектар телъытэу центнер 66,9-рэ мыщ къыщахьыжьыгь. ЯтІонэрэ чІыпІэр зыубытыгьэр Кощхьэблэ районымкІэ Зыхьэ Зураб имэкъумэщ фермер хъызмэтшІапІ, бжыхьэсэ гектар 567-м гектар телъытэу гурытымкІэ центнер 66,1-рэ къыщырахыгъ. Ящэнэрэ чІыпІэр ыубытыгь Шэуджэн районымкІэ

кІэ центнер 58,9-рэ къытыгъ. ЯтІонэрэ шъольырымкІэ пэрытныгъэ зыубытыгъэхэр Мые-

къопэ районымкІэ хъызмэт-Мы ильэсым зэкlэмкlи фышьхьэ

республикэм щапхъыгъагъ.

шІапІэу «Краснодарагроальянс», Тэхъутэмыкъое районымкІэ Ахэджэго Батыр имэкъумэщ фермер хъызмэтшІапІ, Мые-

хьышІу хэзышІыхьэгьэ комбайнер анахь дэгъухэри къыхагъэщыгъэх. Ахэр Джэджэ районымкІэ «Дондуковский элевакъуапэкІэ хъызмэтшІапІэу «Аг- тор» зыфиІорэм икомбайнерэу,

лэжьыгъэ тонн 3742-рэ зы-

Іожьыгъэ Сергей Деркачевыр,

Кощхьэблэ районымкІэ мэкъу-

мэщ фермер хъызмэтшІапІэу «Пшыхьожь А. Ю.» зифиорэм

икомбайнерэу, тонн 3540-рэ

къэзыхыжынгьэ Итуо Руслъан,

Красногвардейскэ районымкІэ

хъызмэтшlапlэу «Родинэм»

икомбайнерэу, тонн 2863-рэ зыІожьыгъэ Николай Алифи-

ренкэр, Мыекъопэ районымкІэ

хъызмэтшlапlэу «Краснодараг-

роальянсым» иІофышІэу, тонн

2027-рэ зыІожьыгъэ Алексей

Егоровыр, Тэхъутэмыкъое рай-

онымкІэ «Прикубанскэ» хъыз-

хъызмэтшlапlэу «Парус» зыфиІорэм икомбайнерэу, тонн 3030-рэ зыюжыштьэ Штхьэлэхто Бислъан, Шэуджэн районымкlэ хъызмэтшlапlэу «Зарям» икомбайнерэу, тонн 2645-рэ къэзыхьыжьыгъэ Николай Конозенкэр, къалэу МыекъуапэкІэ мэкъумэщ фермер хъызмэтшlапləу «Кlэрэщэ Д. М.» зыфигорэм ихъызмэтшаптэу Александр Винниковыр.

Джащ фэдэу район пэпчъ анахь лэжьыгъэ бэгъуагъэ

ГурытымкІэ бжыхьэсэ гектарым центнер 52-рэ къырахыгъ.

къизыхыгъэхэри агъэнэфагъэх, щытхъу тхылъхэр афагъэшъошагъэх. Теуцожь районымкІэ зэlухыгъэ lахьзэхэлъ обществэу «Киево-Жураки» зыфиlорэм ипащэу Абыдэ Аслъан, Джэджэ районымкІэ мэкъумэщ фермер хъызмэтшІапІэм ипащэу Сергей Анисимовыр, Кощхьэблэ районымкІэ мэкъумэщ фермер хъызмэтшІапІэм ипащэу Алхъо Заурбек, Мыекъопэ районымкІэ хъызмэтшlапlэу «Радугэм» икомбайнерэу Сергей Резник, Джэджэ районымкІэ СКХ-у «Радугэм» ипащэу Сапый Юныс, Шэуджэн районымкІэ хъызмэтшlaпləу «Премиумым» исеменоводэу Тутарыщ Андзаур, къалэу МыекъуапэкІэ мэкъумэщ фермер хъызмэтшІапІэм ипащэу Тхьапшъэкъо СултІан. Красногвардейскэ районымкІэ «Колхоз Ленина» зыфиІорэм ипащэу КІыкІ Дэулэтбый, Тэхъутэмыкъое районымкІэ хъызмэтшІапІэу «Прикубанскэм» ипащэу ШІуцІэ Махьмуд.

ПІАТІЫКЪО Анет.

АР-м и ЛІышъхьэ ыцІэкІэ агъэнэфэгъэ шІухьафтынхэр, щытхъуцІэу «Адыгеим мэкъумэщ производствэмкІэ изаслуженнэ ІофышІ» зыфиІорэр зыфагъэшъошагъэхэм анэмыкІэу, АР-м мэкъумэщымкІэ и Министерствэ ищытхъу тхылъхэр анахь дэгьоу зыкьэзыгьэльэгьуагьэхэм аратыгьэх.

текІоныгъэ къыдихыгъ, ахэм сомэ мини 100 зырызрэ дипломхэмрэ афагъэшъошагъэх.

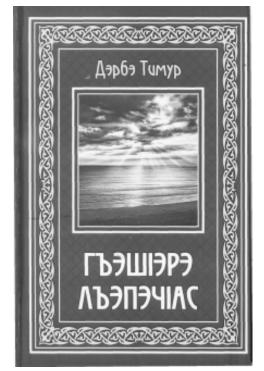
хъызмэтшlапlэу «Премиум» зыфиюрэм. Бжыхьэсэ гектар 1255-м изы гектар гурытымрофирма Юма» зыфиlохэрэр

Лэжьыгъэм иlухыжьын зиlа-

Manne Manne

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо шіухьафтын къафэгъэшъошэгъэным хэлэжьэрэ Іофшіагъэхэр

НэкІубгъо дахэу литературэм хэуцощт

Лъэшэу сшІогъэшІэгъонэу, сигуапэу седжагъ Дэрбэ Тимур иусэхэр къызыдэхьэгъэ тхылъэу «ГъэшІэрэ лъэпэчІас» зыфиІорэм.

Тимур сэ зэрэсшІэрэр адыгэ лъэпкъ дахэм изы кlэлэ lушэу, адыгэм хэлъын фэе шэнхэм язехьакоу, инамыс, иадыгагъэ зыгъэлъэпІэрэ, къэзыухъумэхэрэ цІыфэу ары. Мы тхыльэу зигугьу къэсшІырэри арын фае чъэпхъыгъэу, лъэгэпІэшІу нэсыгьэу зыкІэхъугьэр. Сэ теубытагьэ хэлъэу къэсэю: сыд фэдиз ныбжь цыфым иІэми, щыІэныгъэм илъэоянэхэр зэрэмыпсынкіэхэм регьэгупшысэ, уищыіэныгъэ гъогу урыплъэжьынэу уешІы.

ГущыІэ баих, гум къикІырэ гущыІэ лъапІэх Тимур иусэхэр зэрэзэхэтхэр. Сыдэущтэу ар умы ощта мыхэм афэдэ гущы эхэм ауж:

Насыпыр дышъэ нурэу чІым щагощымэ,

Тхьэм ыІэмычІэ уильышь, къыуе-

Бзылъфыгъэр ащ лъагэу зэриІэтырэм уимыгъэгушхон ылъэкІыщтэп:

Дэхэгъэ шапхъэу о ущы І, бзылъфыгъэр.

Тимур иусэ сатыр пэпчъ уегъатхъэ, угу нэсых, узэлъаштэ. Ежь ищыІэныгъэ гьогу щызэхишІагьэм къытыгьэ гупшы-

сэхэм ямэхьанэ къыплъигъэlэсэу, уагъэбырсырэу гущыІэхэр къегьотых, урегьэгупшысэ: хъярба уилъфыгъэ инасып плъэгъуныр, цІыфыр шІу плъэгъуныр.

Ары цІыфыгъэр, гуфэбэныгъэр хъяр, гушІуагъу. Ау цІыфыр шІу зэрэплъэгъун фаер зыщыгъупшагъэу щыІэр макІэп. Мары Украинэм щыкІорэ заом ціыфэу лажьэ зимыіэхэр хэкіуадэх. Ар гъыбзэ.

Сэ сшъхьэкІэ бэ Тимур иусэхэм гьэсэпэтхыдэу къахэсхыгьэр. Зыми фэмыдэу усакіом гупшысэ гъэшіэгъонхэр исатырхэм ІупкІэу къащыриІотыкІын ылъэкІыгъ. Тхьауегъэпсэу, Тимур!

Мы тхылъым Адыгэ Республикэм и Къэралыгьо шІухьафтын фэгьэшьошэгъэныр игъоу сэлъытэ, ар зиеплъыкІэхэм сигуапэу адесэгъаштэ.

Урысые Федерацием изаслуженнэ артисткэу, Адыгэ Республикэм инароднэ артисткэу ЖЭНЭ Нэфсэт.

Ны-тыхэм къафаютэщт

Урысые общественнэ движениеу «Народный фронт» зыфиlорэм ичlыпlэ къутамэу Адыгеим щызэхэщагъэм хэтхэм рахъухьагъ кіэлэціыкіухэм ыпкіэ хэмыльэу Іэзэгъу уцхэр къафатіупщынхэм епхыгъэ шапхъэхэр ны-тыхэм къафаютэнэу.

«Народнэ фронтым» хэтхэм регионхэм ащызэрагьэшІагь мы Іофыгъом ны-тыхэр щыгъуазэхэмэ. КъызэрэчІэкІыгъэмкІэ, зэупчІыгъэхэм япроцент 79-м къаlуагъ кlэлэцlыкlум ыныбжь илъэсищ охъуфэ Іэзэгъу уцэу врачым къыритхыкІырэр ыпкІэ хэмылъэу къыратын зэрэфаер къазэрарамы Іорэр. Проценти 3-р ары ныІэп къыхэзыгъэщыгъэр ащ фэгъэхьыгъэу кІэлэцlыкly поликлиникэхэм анахь лъэгъупІэ чІыпІэхэм мэкъэгъэ-Іухэр зэрапыльагьэхэр.

Адыгеим мы лъэныкъомкІэ Іофхэм язытет зэрагъэшІагъ «Народнэ фронтым» икъутамэу

республикэм щызэхэщагъэм хэтхэм. Соцопросэу ахэм ашІыгъэм къызэригъэлъэгъуагъэмкіэ, зэупчіыгъэхэм азыныкъом нахьыбэм ашІэрэп кІэлэцІыкІум ыныбжь илъэсищ охъуфэ Іэзэгъу уцэу врачым къыфыритхыкІыхэрэр ыпкІэ хэмылъэу къаратын зэрэфаер. Процент 33-м ашІэ ащ фэдэ фитыныгъэ зэряІэр, ау врачхэм ахэр къафырамытхыкІзу къаlуагъ. ЗэупчІыгъэхэм япроцент 15-р ары ныІэп а фэгъэкІотэныгъэр къызыфагъэфедэу зыІуагъэр.

«ЩыІэныгъэм къызэригъэлъагьорэмкіэ, ны-ты ныбжьыкіэхэм

янахыыбэм ашІэрэп яфитыныгыэ- ягугыу кыашІынэу. Ныхэм ащыщхэр, врачхэр гуlэхэрэп ахэм хэм къаlо ащ фэдэ фитыныгъэ

зэряІэм щыгъуазэхэу, ау къызыфагъэфедэн амылъэкІэу. ЗэмкІэ Іэзэгъу уцэу кІэлэцІыкіум ищыкіагьэр «а программэм хахьэрэп» е «мы мазэм а лъэныкъомкІэ мылъку къатупщыгъэп» alo врачхэм, къыхегъэщы «Народнэ фронтым» икъутамэу Адыгеим щы-Іэм итхьаматэу Анатолий Лелюк. — УнэгъуабэхэмкІэ ІэпыІэгъушІу хъущт кІэлэцІыкІум ыныбжь илъэсищ охъуфэ (сабыибэ зиІэхэм — илъэси 6-м нэс) ыпкІэ хэмыльэу Іэзэгьу уцхэр аlукlэхэ хъумэ. Поликлиникэхэм зэкІэми ащ фэгъэхьыгьэ къэбар зэрытыр, Іэзэгьу уцэу а программэм къыхиубытэхэрэри къыщытыгьэу, апылъэгъэн фае. Ащ епхыгъэу тхыгъэ дгъэхьыгъэ Адыгэ Республикэм псауныгьэр къзухъумэгьэнымкІэ и Министерствэ».

«Фронтовикхэм» рахъухьагъ охътэ благъэхэм кlэлэцlыкly поликлиникэхэм, кІэлэцІыкІу Іыгъыпіэхэм ащыіэнхэу, нытыхэр яфитыныгъэхэм ащагъэгъозэнхэу.

(Тикорр.).

Зыныбжь имыкъугъэхэр зыщылажьэхэ мыхъущт Іофшіапіэхэр агъэнэфагъэх

Зыныбжь имыкъугъэхэр зыщагъэлэжьэнхэ фимыт Іофшіапіэхэр хэбзэгъэуцугъэм щыгъэнэфагъэх.

Урысые Федерацием ⁻ущыІэм пае, ІофшІэнымкІэ и Кодекс ия 265-рэ статья къызэрэщыдэлъытагъэмкІэ, зыныбжь илъэс 18 мыхъугъэхэр фитхэп чІычІэгъ ІофшІэнхэр, япсауныгъэ къегоон зылъэкІыщт Іофхэр агъэцэкІэнхэу, джэгун бизнесым хэлэжьэнхэу, чэщырэ Іоф зышІэрэ кабарехэмрэ клубхэмрэ Іоф ащашІэнэу, шъон пытэхэм, тутынхэм, наркотикхэм якъыдэгъэкІын, язещэн, ящэн хэлэжьэнхэу.

Зыныбжь илъэс 18-м нэмысыгъэхэр командировкэ агъакІохэ, чэщырэ, тхьаумэфэ, мыІофшІэгъу мэфэкІ мафэхэм агъэлажьэхэ хъущтэп. Мыхэм къахиубытэхэрэп къэбарлъыгъэlэс амалхэм, кинематографием епхыгъэ организациехэм, телевизионнэ коллективхэм, театральнэ, концерт организациехэм, циркхэм ятворческэ ІофышІэхэр.

-

Урысые Федерацием ІофшІэнымкІэ и Кодекс ия 269-рэ статья зэрэщыхэгъэунэфыкІыгъэмкІэ, зыныбжь имыкъугъэхэм ІофшІэн зэзэгъыныгъэр зэщагъэкъожьы зыхъукІэ, гарантие тедзэхэр яІэх. Ахэр Іофшіапіэхэм къазы-ІуагъэкІыхэрэр ІофшІэнымкІэ къэралыгьо инспекциемрэ зыныбжь имыкъугъэхэм яюфхэмкіэ ыкіи ахэм яфитыныгъэхэм якъэухъумэнкІэ комиссиемрэ къызезэгьыхэкІэ ары ныІэп.

Зыныбжь имыкъугъэхэу гурыт еджапІэхэм ачІэсхэм, пэублэ, гурыт, апшъэрэ сэнэхьат гъэсэныгъэ зашарагъэгъотырэ учреждениехэм ащеджэ--ыспет метахку еспешваек фо месех тагъэу лэжьапкІэ араты. ІофшІэн къязытырэм иахьшэ шыш мыхэм ялэжьапкІэ афытыригъэхъон ылъэкІыщт.

Адыгэ Республикэм ипрокуратурэ ипресс-къулыкъу

Адыгеим исурэттеххэр дунэе къэгъэлъэгъонэу «КъэкІхэрэм ядунай» зыфиlорэм хэлэжьагъэх

Францием икъалэу Бордо дунаимкіэ ботаническэ сад анахь инхэм ащыщыр зыдэщыіэм а

Хэгьэгу 27-мэ ясурэттеххэм яlэшlагьэхэр ащ къырахыылІэгьагьэх. Сурэттехыгьэ 2500-м щыщэу лъэныкъуитІумэ ахэлэжьэнэу анахь сурэт дэгъу 400-р къыхахыгъ. Адыгеим щыщ сурэттех ныбжьык э Дмитрий Войновым исурэттехыгъэу «Смотрящий» зыфиlорэм осэшхо къэгъэлъэгъоным къыщыфашІыгъ. Ащ Лэгьо-Накъэ щытырихыгьэ сурэтым тюкіэ куум ынэз къыщык ырэ остыгьаер итэлъагъо.

— Klyaчlэу къыфэнэжьыгъэр зэкlэ зэзыугьоилІэжьыгьэ цІыфэу къэзыуцухьэрэ дунаир къызэпызыплъыхьэрэм ар фэзгъэдагъ, – къыlуагъ Мыекъопэ къэлэ фотоклубэу «Лэгьо-Накъ» зыфиlорэм хэтэу Дмитрий Вой-

Сурэттехыгьэу «Смотрящий» зыфиюрэр фотохудожникхэм я Европейскэ федерации ыгу

рихьыгь. ШІэныгьэлэжь-ботаникхэм ядунэе симпозиумэу Бордо щыкІуагьэм сурэттехыгьэ анахь дэгьуи 150-мэ ащыщэу ари къыщагьэльэгьуагь.

Джыри си Едэпсыкъоешхо СЫДЭТ

(Къызык Іэлъык Іорэр шышъхьэІум и 5-м къыдэкІыгъэ номерым ит).

Іалъмэкъыр

КІымафэр къызысыкІэ хъупкъэр агъэуцути, псы щалъэр гуагъэуцощтыгъ. ІутІэн гъугъэм псы тыраутхэмэ, агъэуцІынзэ, кІапсэм дащыщтыгъ, етІанэ пхъашІэмкІэ теожьыхэзэ зэтыраубэщтыгъ.

Мафэм сянэ ІалъмэкъитІур ышІыщтыгъ. Тхьамафэм Іалъмэкъ пшІыкІутфыр зыригъэкъукІэ, тятэ дахэу ахэр зэригъэуцохэзэ кушъхьэфачъэм пишІэти, готэу Къурымбый къошъоидзым дэжь рищалІэщтыгъ. Ащ чапычитф ритыти, Пшызэ къуашъомкІэ зэпырищыщтыгъ. ЕтІанэ кушъхьэфачъэр, Іалъмэкъхэр зэрэпышІагъэу, ыпшъэ дигъэуцоти, бгы лъагэу лъэоенишъэ хъурэмкІэ дихьыещтыгъ. Джащ тетэу къэзэкъ къутырхэу Корсунскэм, Васюринскэм ыщэти, щищэщтыгъ. Амыщэфыгъэу къыщэжьыгъэу зыкІи къыхэкІыгъэп.

ІалъмэкъымкІэ а лъэхъаным бзылъфыгъэм зэкІэ зэрихьэштыгъэ. Хьэкlапlэ кlоми, гъомылэ ІэшІухэр илъэу ыІыгъыгъ. Тучаным щэфакІо кІуагъэми. Іалъмэкъыр ыІэ пыльэгъагъ. Унагъом Іалъмэкъ зытІущыр илъыгъ. ЗепхьанкІэ псынкІагъэ, ау пытагъэп, шІэхэу лажьэщтыгьэ. Арышъ, Іалъмэкъыр зыщэрэмкІэ федэщтыгь, щыщэфэн щыкІэщтыгьэп. УнагьомкІи Іалъмэкъри матэм фэдэу зы мылъку къэкІуапІэу щытыгъ.

НэкІмэзэ мафэу 1959-рэ илъэсым, гъэтхапэм сянэ хъупкъэм къыдэк|и тиунэкъошхэм адэжь гушІуакІо кІуи къызэкІожьым, сэ сыкъэхъугъ. Хьаблэм сабыеу къытехъухьагъэр зэкІэри яунэхэм къарыхъухьагьэх. Бзылъфыгьэу хьаблэм тесыр зэлъыплъэжьыщтыгъ, зэфэсакъыжьыщтыгъэх. СшынахьыкІэу Адамэ бирам мафэу, сянэ изакъоу, зи шъхьарымытэу къыфэхъугъ. Тиунагъо сабыеу къихъуагъэм инахьыбэр Мелэчхъанэ тхьамыкІэм ыІэгу тыкъихъухьагъ. А мафэми сянэ къыфэсакъэу Мелэчхъанэ кІэрысыгъ шъхьаем, ахэри кІэлэбыныгь. Хьакум щэу тыригьэуцуагъэр къытырихыжьынэу кІэим ечъэхи, хатэр зэпичи чъэу къэчъэжьыфэ Адамэ къэхъугъ. Лэныстэр хьазырэу щылъыгъэти, сянэ къышти, ежьежьырэу ныбыджыр пиупкІыжьыгь. Гъэрет имыІэжьэу, сабыир піэкіор лъапсэм шылъ пІуаблэм тельэу Мелэчхъанэ къызелъэдэжьым гъыгъагъэ. ЩэІэфэ сянэ изакъоу къызэригъэнагъэр зыфимыгъэгъужьэу

Мелэчхъанэ сятэ ятэшыпхъоу Рахьмэт ыпхъугъ. Къиным хэмыкІэу къэхъугъэ цІыф. Ятэрэ янэрэ Сыбыр ращыхи икІодагъэх. НыбжьыкІэу, илъфыгъэхэр джыри алъакъо темыуцуагъэхэу уз къышти, шІэхэу ліагъэ. Яхэтэ кіыб къытфэгъэзагъэу щысыгъэх. Чылэм тыдэхьан зыхъукіэ, кіэим тыкъехыти, ахэм яхэтэ цыпэ дэжь нэпкъ лъагэу иІэм тыдэкІуаети, гъогу тіуакіэмкіэ тыкъырекІокІыщтыгъ. Джанхъот унэгъуитІоу, зэунэкъощхэу ахэр зэпэІусыгъэх. Якъэлэчъэ Іупэ пхъэнтІэкІущыхьэм Мелэчхъанэ шалыр къещэкІыгъэу къыдащыти, тыгъэм зыригъэоу те-

ТетІысхьапІэм тесэу еджапіэм сыкіоу сыкъызилъэгъукіэ, чыжьэу къыригъажьэщтыгь: «А остыгъэ нэф, сыдэу титІуакІэ къэбгъэнэфыра?» — зиlокlэ, сигъэгубжыщтыгъ. СызэцІыкІум сыпшъэшъэжъые дэхагъэп. СышІуцІэу, сшъхьац піуакІэу, шъхьацышъо теубытагъи симыІ у бэрэ сыхэтыгъ. Сыкъызэхъум сшъхьац фыжьыгъэ, етІанэ мэкІэ-макІэу зызэблихъузэ къыздиштэжьэу къэушІуцІыжьыгъ. Ахэр зыдэсэшІэжьыти, Мелэчхъанэ къыскІэнэкІалъэу къысшІошІыти сытекуожьыщтыгь. «Сытыгьэ нэфэп джыри, сыостыгъэ нэфэпышъ, къысэмыly» — зысюкіэ, тхьамыкіэр шъабэу іущхыпцІыкІыти, етІани къыІощтыгь: «А сыдэу унэфын».

ПІуаблэр

сыщтыгъэ.

ПІуаблэр нахьыбэрэмкІэ зышІыщтыгъэр нан. Адыгэ унагъомкіэ піуаблэр псэольэ шіэгъуагъ. Чылэм дэс шъузыр піуаблэм ишіынкіэ зэнэкъокъущтыгъ. ЗипІуаблэ гухьар дахэ зэрытыр ашІэщтыгъ. Ар кІэракІэу дэпкъым пылъагъэштыгъ. Лыжъ пашъэ унагъом зэрисыр къырыпшІэу пІуаблэу дэпкъым пылъагъэм ащ иІэшэ-шъуашэхэр пылъагъэщтыгъ. ПІуаблэр ошэкур чІэгьым чІалъхьэщтыгъ, піэкіор лъапэм Ічальхьэштыгь, шыгьын пыльапІэм дыпалъэщтыгъ. Нанэ ІутІэным нэмазлыкъыр дэхэ дэдэу хишІыкІыщтыгъ. Ар дэпкъым пилъэштыгъэп. ГъэтІылъыпІэ иІэу намаз зыщишІыщтым къыштэти, зиухыкІэ зэкІоцІигъэчэрэгъожьыти, нэмазщыгъыри коцилъхьажьыти, ыгъэтІылъыжьыщтыгъ. Нанэ илъэс къэс поблакіэ ышіыщтыгь, адыгэ унагьо ар зэрымылъ щыІагъэп. ПІуаблэр хьадэм дычІалъхьэщтыгъ.

ПІуаблэр ащэщтыгьэп, унэгьо кіоціым щызэрахьэщтыгь. Тыкъызагъэкощым, нанэ пІоблищ къыздихьыжьыгъагъ. Адыгэкъалэ піуаблэ щашіы-

ПсырыкІхьаблэм къытетІысхьэх

ПсырыкІхьаблэм нанэ зы-

чІыпІэхэр аубытэу, унэгъуа-

кІэхэр къытетІысхьэхэу фежьа-

гьэх. Щэбанэкъо Хьазрэт ыкъоу

ЛІымыщэкъо Рэщыдэ къула-

джэм къызыщигъазэу Фэрза-

жъом зыщыхэхьажьырэ гъуна-

пкъэм чІыпІэр щиубытыгъ. Къу-

ладжэм псыр дизэу къызщыдэуцорэм, ящагу зэрэдэсхэу

пцэжъые ешэщтыгьэх, хъытыур

хагъэуцоти изыбзэу къыхалъэ-

шъужьыщтыгъ. Псыр зызэкІэ-

кІожьыкІэ, яхэтэ лъапсэ дэжь

мэшэ куоу щыратхъугъэм псыр

имыгъукІэу гъэмафи кІымафи

итыщтыгъ. Ащ пцэжъыеу зы-

дырихьагъэу къинэрэр щыхъу-

жьызэ, гъэ реным къыхахы-

зэ ашхыщтыгъ. КІымэфэ щтыр-

гъукІэу сшынахьыкІэ Адамэ

ынэхэр къикІэу унэм къилъэ-

дэжьыгь, «Сэ джыдэдэм слъэ-

гъугъэр шъошlа?» Рэщыдэ ыкъо

нахьыжъэу Уалидэ кІыгьоу яма-

шэ, мыл Іужьоу тещтыхьагьэр

обзэгъумкІэ зэхакъути, псым

матэр чагъэби, слъэгъузэ пэрго

матэ къыхахыгъ. Сыда тэ ащ

фэдэ машэ тимыl?» — ыlуагъ.

едидет едмехельня мехА

тыкъызэдэхъугъ. Ядэжь ренэу

тыкІощтыгъ. ТихьаблэкІэ Рэ-

щыд ары апэрэу телевизорыр

зыщэфыгъагъэр. ЦІыкІуи ини

къэмынэу хьаблэм тесыр зэкІэ

щызэрэугьоити, кином теплъы-

щтыгъ. Апэ къежьэгъэгъэ те-

левизорым «Рекорд» ыцІагьэр.

Ащ непэ фэдэу шъо зэфэшъ-

хьафкІэ къыгъэлъагъощтыгъэп.

ШІуцІэмрэ фыжьымрэ къыты-

щтыгъэр, ау ежьхэм пленкэ

яІагъ. Индийскэ фильмэ щыІэу

тызыкІорэм, а пленкэр экра-

ным тырагъэуцоти, къолэнэу,

шъо зэфэшъхьафкІэ къыгъэ-

лъагъощтыгъ. Джыри сынэгу кlэт

апэрэ фильмэу тызэплъыгъа-

гъэр. Псыр къиугъэу пхъэ

унэжъ цыкіухэр зэхикъутагьэу

ехьы, бзылъфыгъэ дахэм ынэ-

тІэ гузэгу шІуцІэ хъурае те-

тэу, псыр ыпшъэтыкъ къэсэу

къыредзэ, ащ ытамэ пхъэтэ-

къэжъэу телъым шъэожъые

цыкоу тесым чы цыккур ыы-

гъэу блэу къясылІэрэм ецы-

пао. А фильмым джыри се-

плъыжьы сшІоигъоу бэрэ сы-

льыпльагь, ау къыгъэлъэгьо-

Рэщыдэ бэ зэримыгъэшІэ-

щтыр пшІэнэу щытыгъ. Къе-

жьэрэр зэкІэ апэрэхэм ащы-

щэу зэригъэгъотыштыгъ. Апэ-

рэ машинэри тихьаблэкІэ зы-

шэфыгъагъэр Рэшыд. «Побе-

дэ» уцышъо шхъонтІэшхом исэу

тихьаблэ къыгъэкІэракІэщтыгъ.

Ящагу унитІу дэтыгь. Зым исы-

гъэх, адрэр унакізу, хьакізхэр

къафакІомэ, чіащэхэу унэ шы-

гъагъ. А унэр тэркІэ музе-

игь. Тэ тимыlэу, тымылъэгьугьэ

ІэпІэ бай ащ ильыгь. Зэо ужым,

Рэщыдэ янэшэу Лилыукъо

Лао хэгъэгум икІыжьи, Аме-

рикэм щыпсэунэу хъугъагъэ.

Джащ къафигъэхьыщтыгъэ къэ-

тэбэ піэтедзэ дахэхэр, дэпкъ-

дэІуліэ гъэшіэгъонхэр, суве-

нир зэфэшъхьафхэр зэгъэфа-

гъэу чІэлъыщтыгъэх. Тыкъа-

мыгъэкощызэ иунагъо кІыгъоу

жьыгъэу сытефагъэп.

Яхъопсэгъагъ.

янэшыпхъум дэжь къызэкіом, Рэщыдэтхэм ядэжь къэкІогъа-

гъэх. Ахэр нэмык дунае къызэрикІыгъэхэр нэфагъэ. Шъузымрэ шъэожъые ціыкіуитіумрэ кІыгъугъэх. Бзылъфыгъэм адыгабзэ ышІэщтыгъ, Тыркуем щыпсэурэ адыгэхэм ащы-

щыгъ. Джащыгъум апэрэу зэхэсхыгъагъ адыгэхэр нэмык къэралыгьо зэрэщыпсэухэрэр, av ap къызхэкlыгъэр къaloy зыкІи зэхэсхыгьэп. Шъэожьыехэм адыгабзэр ашІэщтыгъэп. янэ инджылызыбзэкІэ адэгущыІэщтыгъ. Дахэу фэпэгъагъэх. Бзылъфыгъэр ишІугъошъуашІоу нэгуфыгъ, шъхьац тІыргьо дахэр ущэрыхьэгъагъ, уцышъо чІыпцІзу къэтэбэ джэнэ дахэ щыгъыгъ. ЛІым кІэкозэпылъзу щыгъыгъэри бзылъфыгъэм иджани тыгъэм пэлыдыщтыгъэх. КІэлэцІыкІухэм щыгъынэу ащыгъыр янэ мафэ къэс афизэблихъущтыгъ. Нэмыкі дунайи, нэмыкі щыіакіи зэрэщыІэр ахэмкІэ къэсшІэгъагъ.

Рэщыдэ шэкІо бэлахьыгъ, ары кіодыпізу фэхъугъэри. ТыкъагъэкощынкІэ бэ щымыІэжьэу, кіымафэм шакіо кіуагъэу щэ гъорыкІоу къытефагъэм ыпсэ хихыгъ. Тыкъамыгъэкощыжьызэ, ихьадэ Адыгэкъалэ къащэжьи щычІалъхьагъ. Тыкъызагъэкощым зэпэчыжьэ тызэфэхъугъ.

Мамыекъо Сэлымчэрые (Тао) бэрэчэтэу, нэхъоишхо зыпылъ ліыжъэу тихьаблэ тесыгъ. Шіу тлъэгъоу, тэри тыкъылъэгъоу щытыгъ. Унэ ышІынэу хьаблэм зыщырегъажьэм, унагъо иlагъ, ишъэожъые илъэситІу ыныбжьыгь. «КъакІомэ, кІожьэу гьогум тетынхэм нахьи, мыхэр къыздычІэбгьэтІысхьэгьагьэхэмэ дэгъугъэ, унэри апэблагъэмэ, яІофи нахь кІэкІын, унэшІынри ІэшІэх хъун», — ыІуи, Тао янэу Сэтэнаер нанэ къелъэ-Іугьагь. Унэ ціыкіоу унитіу нахь мыхъурэм чІигъахьэхи, унэр аухыфэ чІэсыгьэх, кІэлэцІыкІум лъыплъагъэх. Аслъанбый кІэлэ шъонтІэоу щытыгъэти, Тао пхъэ кухьэ къыщагьэми, диунэкІыгь, пкъэу къыхьыщтми Іэрыфэгьоу дищагъ. Хьалэлэу зэхэтыгъэх.

Тао ишъхьэгъусэу КІащэкъо Хьаджымосэ ыпхъоу Нурет уахигъэплъыхьэу бзылъфыгъэ хэхыгъагъ. ЫІэшъхьитІу къымыхьынрэ ымышІэнрэ щыІагьэп. ЫшІэрэр къахэщэу, хъулъфыгъэ Іофи бзылъфыгъэ Іофи изэфэдагь. Гъомылэу ыгъэхьазырырэр Іум иткіухьэу Іэшіоу пщэрыхьэщтыгьэ. Къурмэн, Бирам мафэхэм ыгъажъэти, хьатыкъэу, къурамбыеу, кІэнкІэхьалаоу, щэлэмэ гъэжъагъэу къытфихьыщтыгъэхэм афэдэ непэ къызнэсыгъэми сшхыгъэп. Ащ фэдэ бзылъфыгъэу къэхъурэр зырыз. Іушыгъэ, упчІэжьэгъоу хьаблэм тесыгъ, зыщищикІагьэм игущыІэ щэрыо укъыриутыни ылъэкІыщтгъагъэ. Тхылъмэ яджэщтыгъэ. «Нартхэр» зыфиlорэ тхылъыр ыlыгъэу хьэблэ шъузхэм ахэтысхьэти, тэри, кіэлэціыкіухэр, такІэкІэтэкъуагъэу бэрэ къытфеджэу къыхэкІыштыгъ. Чыжьэу плъэу, акъыл иІэу гупшысэрэ цІыфыгъ. Тхьаматэ пшІыгъэми ІэнатІэр зезыхьан бзылъфыгъагъ.

Нурет ятэу Хьатхъохъу Хьаджымосэ Іазэу чылэм дэсыгъ. Ынэгу Іушыгъэр къыкіэщэу, къызыоплъыкІэ, къыпкІоцІырыплъыштыгъ. Лыжъ Іэпс-лъэпс ціыкіоу, Іэгучіэкіэ зызтыригъэкІэрэ бэщыр къекІупэу ыІыгъыгъ.

Сшыпхъу нахьыкІэу Тэмарэ къызыхъугъэр мазэ нахь мыхъугъэу уз къыфэтэджыгъагъ. Ылъэхъомбэжъые цІыкіухэр псыпіырыпізу къэтіэпыхэти, гъопсыр арызэу хъупцІэу къежьэхэти, гъым хэтэу лъэкъо ціыкіуитіур зэщихъозэ гьопсыр къиутыгъ. Ащ ыуж ахэр етэжьыхэти, текІыжьыти, къызетэкъохыжьыкіэ, икіэрыкіэу псыпіырыпізу къэтіэпіыжьыщтыгъ. Къалэу Краснодар сымэджэщми къыщыщеІэзагьэх, ау Іэзэгьу фамыгьотэу илъэсныкъо тешІагъ. Къэбарыр чылэ къэбар хъугъэу Хьаджымосэ зызэхехым, къежьи тадэжь къэкІуагъ. Ар сшыпхъу нахьыкІэ ылъэпэ цІыкІумэ къяплъэу бэрэ шъхьарытыгъ. ЕтІанэ сянэу кушъэ лъапсэм кІэрысэу зынэпс къечъэхырэм зыкъыфигъази къыријуагъ: «Умыгъ, Асет, мыщ сишІуагъэ къезгъэкІын слъэкІыщт. Іэзэгъу уцым ишІын сызэрэкІожьэу сыфежьэщт, — ыбгъапэ дэжь къыгъэлъагъуи, ар икууагъэу машэ стіын, машіо исшіыхьанышъ, уцэу зэхэсшІыхьагъэр щызгъэжъот. ЕтІанэ джащ щычІэсыуцухьажьынышъ, тхьамэфитіурэ чіэтыщт. Хьазыр хъоу къызысхьыкІэ, епшІылІэщтыр къыосющт», — ыlуи, дэкlыжыыгъ.

ЗэриІуагьэу, тхьамэфитІу зытешІэм Хьаджымосэ уцыр къыхьыгъ. ИтеплъэкІэ ар тэотым фэдагъ. «Мазэрэ щыпфэщт, бгъэуцІыныщтэп, дагъэр пхырымыкІынэу лъэкъо пылъэшъо ціыкіуитіу фэшіыри, уцыр зыщыпфэкІэ щылъашъу, къызщилъэшъун ымылъэкІынэу пыпхыкІ. Пчэдыжьымрэ пчыхьэмрэ щыпфэщт. Мазэ зытешІэкІэ, сыкъэкІонышъ, сеплъыщт», ыІуи, дэкІыжьыгь. Медицинэр Іэзэгъу зыфэмыхъугъэр Хьаджымосэ ыгъэхъужьын ылъэкІыгъ. Тэщ фэдэу нэбгырэ тхьапш ащ ишІуагьэ зэригьэкІыгъэр!

Къуаджэ пэпчъ чылэм нурэ къыритэу Іазэ гори дэс, зыщыгуІэхэрэми ечъэхэу джэнчыдзи къыдэкІы. Джащ фэдэу джэнчыдз Іазэу Уращэ тичылэ дэсыгъ. Ыгу къыоюу къызыпфытыридзэкІэ, къыІорэр шъыпкъэу тефэщтыгъ. Нэнэ тхьамык Іэжъым къызэри Іотэжьыштыгьэмкіэ. сятэшыпхъум къылэжьырэ лэжьапкІэм хигъэтІылъыкІызэ, ахъщэ тІэкІу зэІуигъэкІэгъагъ. Ар зыдигъэтІылъыгъэр щыгъупшэжьи, ымыгъотыжьэу унагъом бырсыр къызетаджэм, нанэ Уращэ дэжь кіуагъэ. «Щагум сызыдахьэм, Уращэ ыкІыб къэгъэзагъэу зыгорэ ышІэщтыгъ. СызыкІэрэхьэм джыри сыкъымылъэгъугъэу, ыкlыб къызэрэсфэгъэзагъэу къыІуагъ: «Сыдэу шъуиунагъо бырсырышхо илъ шъыу». Нанэ зэхихыгъэм къыгъащти, ылъэкъуитІу кІэмыкІыжьэу етІысэхыгъагъ. ЗыфэкІуагъэр зыреІом, джэнчыр къышти, тыридзагъ. «Ахъщэр зыми кІуагъэп, зыдигъэтІыльыгьэм щыль, къакъыр къуачІэм хъэдэным кІоцІыщыхьагьэу къолъ. УзыкІожькІэ къыкъохыжьыри етыжь, шъуиунагъуи рэхьатыжьыщт». Зэријуагъзу къычізкіыгъ.

ХЪОТ Замрэт. (Джыри къыкІэлъыкІощт).

ЦІыфым ифитыныгъэхэмкІэ Уполномоченнэу Адыгэ Республикэм щыІэм 2014-рэ илъэсым Іофэу ышіагъэм ехьыліэгъэ доклад

(КъызыкІэлъыкІорэр шышъхьэіум и 11-м къыдэкіыгъэ номерым ит).

Подпрограммэм къызэрэщыдэлъытагъэмкІэ, чІыпІэ бюджетым имылъкуи халъхьан, проект-сметэ документациеу къэралыгъо экспертизэ ашІыгъэри муниципалитетым къыхихыгьэу щытын фае.

Муниципальнэ образованиехэм япащэхэм зэралъытагъэмкІэ, ащ фэдэ проектхэр лъапізу къафыдэкіых. Ащ епхыгъэу сабыибэ зэрыс унагъохэм къафыхагъэкІыгъэ чІыгу Іахьхэм яинженер инфраструктурэ игъэпсын епхыгъэ пшъэрылъхэр муниципальнэ образованиехэм финанс амалэу яІэм елъытыгъэу

Муниципальнэ районхэмрэ къоджэ псэупІэхэмрэ яполномочиехэр зэтеушъхьафыкІыгъэнхэм, чІыпІэ бюджетхэр зэдиштэнхэм атегъэпсыхьагьэу Адыгэ Республикэм и Законэу «ЧІыпІэ мэхьанэ зиІэ Іофыгъохэр къоджэ псэупІэхэм афэгъэзэгъэнхэм ехьылlагъ» зыфиloy N 359-р зытетыр 2014-рэ илъэсым тыгьэгьазэм и 18-м аштагь. АщкІэ къоджэ псэупІэхэм япшъэрылъхэм къащагъэкІагъ, чІыпІэ мэхьанэ зиІэ Іофыгъо 14 ахэм зэшІуахынэу къафагъэнагъэр.

Муниципальнэ образованиехэм япа**щэхэм** чІыпІэ бюджетхэм ямыльку зыпэјухьэрэр нахь пхъашэу ауплъэкјун, Адыгэ Республикэм икъэралыгъо программэу «2014 — 2018-рэ илъэсхэм унэхэр ягъэгъотыгъэнхэм ыкlи коммунальнэ фэюфашіэхэр гьэцэкіэгьэнхэм уеммадопропрограммау иподпрограммау «Сабыищ ыкІи ащ ехъу зэрыс унагьохэм къаратыгъэ чІыгу Іахьхэм яинженер инфраструктурэ гъэпсыгъэныр» зыфи-Іорэм чіыпіэ зыгъэіорышіэжьынымкіэ къулыкъухэр нахь чанэу хагъэлэжьэнхэ фае.

КІэлэцІыкІу ибэхэм, ны-тыхэр зышъхьарымытыжь кіэлэціыкіухэм унэ ягъэгъотыгъэнымкІэ фитыныгъэу яІэхэм якъэухъумэн сыдигъуи Уполномоченнэм мэхьанэшхо реты.

Адыгэ Республикэм гъэсэныгъэмрэ шІэныгъэмрэкІэ и Министерствэ къызэритыгьэмкіэ, ащ фэдэ купхэм ахэхьэрэ нэбгырэ 380-рэ Министерствэм иучет

2012-рэ илъэсым мэзаем и 29-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 15-р зытетэу «Сабый ибэхэмрэ ны-тыхэр зышъхьарымытыжь кІэлэцІыкІухэмрэ унэ ятыгъэнымкІэ Урысые Федерацием изаконодательнэ акт заулэмэ зэхъокІыныгъэхэр афэшІыгъэнхэм ехьылІагъ» зыфиlорэмкІэ сабый ибэхэм унэ зэраратырэ шыкіэм зэхъокіыныгъэхэр фашІыгьэх, Урысые Федерацием ишъо--елен естуск е естинитиф механал цыкіу ибэхэм апае шъольыр ыкіи (е) муниципальнэ зэхащэнэу.

2014-рэ илъэсым мэлылъфэгъум къыщегъэжьагъэу кІэлэцІыкІу ибэхэм унэ ягъэгъотыгъэнымкІэ полномочиехэр Адыгэ Республикэм щызыгъэцакІэеізмыны де пробрання пробр къулыкъухэр ары. Ахэм законым зэрэщыгьэнэфэгьэ шІыкІэм тетэу субвенциехэр республикэм щаратых. Ау а ахъщэмкІэ ахэм унэ къащэфын амылъэкІэуи къыхэкІы. Бюджет ахъщэмрэ бэдзэр уасэмрэ зэрэзэтекіыхэрэр мыщ дэжьым къэlогъэн фае.

Адыгэ Республикэм икъэралыгъо программэу «2014 — 2018-рэ илъэсхэм унэ къафэгъотыгъэныр ыкІи коммунальнэ фэlo-фашlэхэм атефэрэ уасэр -мастопрограм-иподпрограммэу «Сабый ибэхэмрэ ны-тыхэр зышъхьарымытыжь кІэлэцІыкІухэмрэ зыщып-

сэущтхэ унэ ягъэгъотыгъэныр» зыфиlо- нэмыкl псэупlэ тыдэ къафырахыщта? рэм пае 2014-рэ илъэсым сомэ миллиони 114-рэ къатІупшыгъагъ. аш шыщэу сомэ миллиони 100-р республикэ бюджетым къыхэкІыгъагь. А мылъкумкІэ кіэлэціыкіу иби 162-мэ унэхэр къафащэфын алъэкіыщтгъагъэ.

Адыгэ Республикэм псэолъэшІынымкІэ, транспортымкіэ, унэ-коммунальнэ, гьогу хъызмэтымкІэ и Министерствэ къызэритыгъэмкІэ, сабый ибэхэм, ны-тыхэр зышъхьарымытыжь кІэлэцІыкІухэм псэупІэ фонд гъэнэфагъэм хэхьэрэ унэхэр аlэкlэгъэхьэгъэнхэм пае муниципальнэ образованиехэм яадминистрациехэм сомэ мин 18426,39-рэ зыосэ унэ 25-рэ ныІэп гъэрекІо ащэфын алъэкІыгъэр.

Палъэ горэкіэ кіэлэціыкіу ибэхэм унэ ягъэгъотыгъэным тегъэпсыхьэгъэ зэзэгъыныгъэ 34-рэ ыпшъэкІэ зигугъу къэтшІыгъэ Министерствэм адишІыгъагъ ыкІи ащ тефэрэ уасэр ытыщтыгь. Блэкіыгъэ илъэсым кіэлэціыкіу ибэхэм япроцент 15 ныІэп ащ фэдэ унэхэр къызыфагьотыгьагьэр.

Унэ щымыІэ зыхъукІэ, кІэлэцІыкІу ибэхэм піалъэ горэкіэ зыщыпсэунхэ алъэкІыщт унэхэр къафагъоты, ахэм ауасэ афаты. Ау мы лъэныкъомкІэ Іофыгьо заулэ къызэрэуцурэм ишыхьатэу кіэлэціыкіу ибэхэм ащыщхэм Уполномоченнэм зыкъыфагъэзагъ. ГущыІэм пае, Х-мрэ П-мрэ ятхьаусыхэ тхылъхэм захаплъэхэм нафэ къэхъугъ зэзэгъыныгъэ адашІызэ, бэджэндэу яунэ атыным бэ зэремыгушІурэр. Сыда пІомэ, аукционым хэлэжьэнхэм пае заявкэр электрон шыкіэкіэ аіэкіагъэхьан, ащ сомэ мини 10 лъатын фае. Шыфхэм шъхьэгъэуз лые къызыфахьыжьына? Аукционым хэмылажьэхэмэ, электрон амалхэмкІэ зэзэгъыныгъэ адамышІмэ нахь ІэшІэхба?

Ащ епхыгъэу Уполномоченнэм Адыгэ Республикэм псэолъэшіынымкіэ, транспортымкіэ, унэ-коммунальнэ, гьогу хъызмэтымкіэ и Министерствэрэ Адыгэ Республикэм финансхэмкІэ и Министерствэрэ игьоу афильэгьугь бэджэндэу унэхэр кІэлэцІыкІу ибэхэм афаубытыным ычІыпІэкІэ унапкІэм тефэщт ахъщэр (компенсациер) ахэм аратынэу.

ЦІыфхэм яфитыныгъэхэм якъэухъумэн утегущыІэ зыхъукІэ, зэхэтэкъонкІэ шынагъоу щыт унэхэм цІыфхэр къачіэщыжьыгъэнхэм июфыгъуи апэрэ чэзыоу зэшІохыгьэн фаехэм зэращыщыр къэІогъэн фае.

Адыгэ Республикэм псэолъэшІынымкіэ, транспортымкіэ, унэ-коммунальнэ, гьогу хъызмэтымкІэ и Министерствэ къызэритыгъэмкІэ, зэхэтэкъоным зиІоф нэсыгъэ унэхэм 2014-рэ илъэсым нэбгырэ 265-рэ къачащыжьыгъ (2013-рэ илъэсым нэбгырэ 457-мэ нэмык) псэупІэ арагъэгъотыгъагъ). Ахэм ягъэкощын сомэ миллион 81,9-рэ пэlухьагъ, ащ щыщэу сомэ миллион 38,6-р унэкоммунальнэ хъызмэтым реформэ щышыгъэным фэюрышерэ Фондым, сомэ миллиони 10,6-р Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет, сомэ миллион 29,5-р чІыпІэ бюджетхэм, сомэ миллиони 3,2-р мылъку къэкІопІэ тедзэхэм къахэкІыгъэх. 2015-рэ илъэсым иублэгъу ехъулІэу квадратнэ метрэ 7120,6-рэ утанкі в при хэр Адыгэ Республикэм итыгьэх, ахэм нэбгырэ 590-рэ ащыпсэущтыгъ.

ЦІыфхэм ятхьаусыхэ тхылъхэу Уполномоченнэм иаппарат къы Іэк Іэхьагъэхэм нафэ къашІыгъ ущыпсэуным фытемыгъэпсыхьагъэхэу, зэхэкъутэным ищынагъо зышъхьарытхэу алъытэгъэ унэхэм ащыщхэр программэм зэрэхамыгъэхьагъэхэр. Адэ ахъщэ къафыхамыгъэкІэу ащ фэдэ унэхэм ачІэсхэм

Унэ-коммунальнэ фэю-фашіэхэр зэрагъэцак ехизусых ехпахи карехет ехизусых тхыль

36-рэ Уполномоченнэм 2014-рэ илъэсым къы Іэк Іэхьагъ. Анахьэу ц Іыфхэр зымыгъэразэщтыгъэхэр унэ-коммунальнэ фэю-фашіэхэр дэеу зэрагьэцакіэхэрэр, коммунальнэ фэlo-фашlэхэм ауасэ лъапсэ имыІзу къызэраІэтырэр, фэтэрыбэу зэхэт унэхэм зэдагъэфедэрэ чІы--е на при на при на при не при жьынкіэ шапхъэхэр икъоу къызэрэдамылъытэхэрэр ары.

ПсэупІэхэм афэгъэхьыгъэ хэбзэгъэуцугъэр республикэм зэрэщаукъорэр къаушыхьаты унэхэр, псэупІэхэр зэрашыхэрэм, унэ фэю-фашыхэр зэрагъэцакІэхэрэм гъунэ алъызыфырэ къэралыгьо инспекциехэм Адыгэ РеспубликэмкІэ я ГъэІорышІапІэ къэбарэу къытыгъэхэм. 2014-рэ ильэсым зигугъу къэтшІыгъэ Гъэ Іорыш Іап Іэр унэ-коммунальнэ фэ ІофашІэхэр зыфагъэцакІэхэрэм ятхьаусыхэ тхылъ 912-мэ ахэплъагъ. НахьыбэрэмкІэ хэбзэгьэуцугьэр зыщаукъуагьэр мыщ фэдэ лъэныкъохэр ары:

- унэ-коммунальнэ фэю-фашіэхэм атефэрэ уасэр къызэрэрадзэрэ шыкІэмкІэ хэукъоныгъэу ашІыхэрэр (процент
- тъэlорышіэкіо компаниехэм, унэхэр зыехэм ятовариществэхэм, унэ-коопедехениш уедхпвш ениненшфон механтар зэраукъохэрэр (процент 20);
- фэтэрыбэу зэхэт үнэхэм ячІыпІэхэу зэдагъэфедэхэрэм яІыгъынкІэ ыкІи дехејиш уедупаш енинижејуни и предостава зэраукъохэрэр (процент 15,6-рэ);
- коммунальнэ фэlo-фашlэхэр дэеу зэрагъэцакІэхэрэр (процент 16).

Фэтэрыбэу зэхэт унэу Шовгеновскэ къэлэ цІыкІум дэтым иапэрэ къат щызэхэщэгъэ гарнизон поликлиникэм зифэlo-фашlэхэр щагъэцэкlэрэ нэбгырэ 601-мэ Уполномоченнэм тхьаусыхэ тхылъкІэ зыкъыфагьэзагь. Мэзих хъугьэу поликлиникэм ычІэгь чІэт чІыунэм мэ Іае къызэриурэр ахэм ятхыгъэ итыгъ. Дзэ къулыкъушІэхэм анэмыкІэу, Хэгьэгу зэошхом хэлэжьагъэхэри, ащ сэкъатныгъэ хэзыхыгъэхэри, чІыпІэ зэпэуцужьхэм ахэлэжьагьэхэри а поликлиникэм къекІуалІэх. ЧІыунэм мэ Іаеу къычІихырэм поликлиникэм Іоф щызышІэхэрэри, цІыфхэу ахэм къяуалІэхэрэри зэрэщимыгъэІэжьхэр ыкІи зыгорэ шІэгъэн зэрэфаер ятхьаусыхэ тхылъ итыгъ.

Мы тхьаусыхэ тхылъым епхыгъэу Уполномоченнэм Адыгэ Республикэм псэупІэхэмкІэ иинспекциерэ Роспотребнадзорым Адыгэ РеспубликэмкІэ и ГъэІорышІапІэрэ зафигъэзагъ. Уплъэкіунхэм нафэ къызэрашіыгъэмкіэ, фэтэрыбэу зэхэт унэм ифэlо-фашlэхэм ягъэцэкІэн фэгъэзэгъагъэр пшъэдэкІыествфенест есипенуст е вимериски усыж зиІэ обществэу «ГъэІорышІэкІо ком паниеу ЖЭУ N 6-р» ары. Уплъэкlунхэм нафэ къызэрашІыгъэмкІэ, Адыгэ Республикэм и Арбитражнэ хьыкум иунашъокіэ зигугъу къэтшіыгъэ обществэр зэтезыгъэкІэ (банкроткІэ) алъытэгъагъ.

Уполномоченнэмрэ зигугъу къэтшІыгъэ къулыкъухэу уплъэкІун Іофхэм афэгъэзэгъагъэхэмрэ къадеlэхэзэ, фэтэрыбэу зэхэт үнэм чІэсхэм яунэ иІыгъннкіэ нэмыкі гъэюрышіэкіо компанием зэзэгъыныгъэ дашІи, чІыунэм щыкІагьэу иІагьэхэр ащ дигьэзыжьыгьэх.

Фэтэрыбэу зэхэт үнэм чіэсхэм язэ-Іукіэ зэрэзэхащэрэ, ащ унашьо зэрэщаедорует, протоколыр зэрэзэхагьэуцорэ шІыкІэм, голосованием икІэуххэмкІэ тхьаусыхэнхэ зэралъэк ыщтым афэгъэхьыгъэу Іофыгъуабэ непи къэуцу.

АщкІэ щысэу къэтхьын тлъэкІыщт гражданинэу Б-р пшъэдэк ыжьэу

ыхьырэмкІэ гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зиІэ обществэу «ГъэІорышІэкІо компаниеу ЖЭУ N 2-м» июфшакіэ зэримыгьэрэзагъэм фэгъэхьыгъэ тхылъэу Уполномоченнэм иаппарат къы эк эхьагьэр. Фэтэрыбэу зэхэт унэм щыпсэухэрэм язэјукіэ унашъо щамыштэу унэм иіыгъынкІэ уасэу атырэр а обществэм къызэриІэтыгъэр аш итыгъ.

Федеральнэ законэу «Урысые Федерацием псэупіэхэмкіэ и Кодекс ия 46-рэ статья зэхъокІыныгъэ фэшІыгъэным ехьылІагь» зыфиІорэм ипроектэу фэтэрыбэу зэхэт унэхэм ачІэсхэм язэІукІзхэм япротоколхэр шюкі имыізу регистрацие шІыгъэнхэ фаеу зыщалъытэрэр хэпльэнхэм фэшІ Къэралыгьо Думэм ІэкІагьэхьагь. Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм Урысые Федерацием и Федеральнэ ЗэІукІэ зыфигъэзэгъагъэмэ, мы Іофыгьор нахь псынкізу зэшіуахын алъэкіыштыгъэ.

Коммунальнэ фэlо-фашlэхэм апае уасэу агъэнафэрэмрэ фэтэрыбэу зэхэт унэхэм ячІыпІэхэу зэдагъэфедэхэрэм пае егъэлыягъэу ахъщэ зэратырэмрэ япхыгъэ тхьаусыхэ тхылъхэр бэу Уполномоченнэм къыјукјагъэх.

Урысые Федерацием и Правительствэ номерэу 354-рэ зытетэу къыдигъэкІыгъэ унашъоу коммунальнэ фэlo-фа--ысклеши медехејувиет демента предостава на кІэхэр зыщыухэсыгъэм 2012-рэ илъэсым кІуачІэ иІэ зэрэхъугъэм ишІуагъэкІэ. унэ-коммунальнэ хъызмэтым Іофхэр нахь щытэрэзынхэмкІэ гугъапІэу цІыфхэм я агъэхэр къэшъыпкъэжьыгъэхэп. ЩыІэныгьэм нафэ къызэрэщыхъугьэмкіэ, а норматив актыр номерэу 307-рэ зытетэу ыпэкІэ Правительствэм къыдигъэкІыгъагъэм нахь дэгъоу зэрэщымытым имызакъоу, приборхэр зиунэ итхэм ящы акіэ нахь къин къыш ыгъ, унэм чІэс пстэуми зэдыряеу щыт фэныкъоныгъэхэм апае ахъщэ атын фаеу зэрагъэпсыгъэм къыхэкіэу.

Ащ фэдэ практикэм цІыфхэм хэбзэгъэуцугъэхэм къаратырэ фитыныгъэхэмрэ яшІоигьоныгьэхэмрэ еукьох. ФэІофашІэхэр афэзыгьэцакІэхэрэм чІэнагьэу ашІыгьэхэр, зэрэхэтыгьухьагьэхэр ыкІи нэмык шык агь эхэр хэбзэгь эүцүгь эхэр зымыукъорэ цІыфхэм апшъэ дэгъэкІыгъэным ифитыныгъэхэр ретых, зэфэныгъэ хэмылъэу гъэпсыгъэ ыкІи нахь дэгъоу ар гъэпсыжьыгъэн фае.

Коммунальнэ фэlo-фашlэхэу агъэфедагъэхэр, анахьэу фабэр ятыгъэнымкІэ фэю-фашіэр, ціыфхэм агъэфедагъэм нахьыбэу гъэ орыш эко компаниехэм къызэрагъэлъагьощтыгъэр отчет илъэсым къыкІоцІ цІыфым ифитыныгъэхэр зэраукъуагъэхэм янэшанэ гъэнэфагъэу щытыгь. Календарь ильэсыр зекіыхэ уж фабэр ятыгъэнымкІэ фэlo-фашІэм ыуасэ зэрэхагьэхьожьыгьэм фэгьэхьыгьэ тхьаусыхэхэр мызэу, мытloy Мыекъуапэ щыпсэухэу квартирабэу зэхэт унэхэм ачІэсхэм Уполномоченнэм иаппарат къыфагъэхьыгъэх.

Гражданхэу Х-м, П-м ыкІи нэмыкІхэм Уполномоченнэм къылъагъэlэсыгъ квартирабэу зэхэт унэхэу Мыекъуапэ дэтхэм ащыпсэухэрэм унэ-коммунальнэ фэlо-фашІэхэмкІэ щылэ мазэм телъытэгъэ квитанциехэу къафахьыгъэхэм графау «фабэр алъыгъэ Іэсыгъэнымк Іэ фэlо-фашlэм ыуасэ икlэрыкlэу къэлъытэжьыгьэныр» зыфиюрэр зэрарытхагьэр. хестыскей мехфы дехедеф шА 000-у «УК ЖЭУ N 4-м», 000-у «УК ЖЭУ N 1-м», ООО-у «УК Феникс» зыфиюорэм, нэмыкіхэм. Ахэм ціыфхэм apalyaгъ 2014-рэ илъэсым имэзэ 11 фабэу аlэкlагьэхьагьэр къызэралъытэрэ приборхэм къагъэлъэгъуагъэмкІэ фабэу аратыгъэр нахьыбэу къызэрэчІэ-

ЦІыфым ифитыныгъэхэмкІэ Уполномоченнэу Адыгэ Республикэм щыІэм 2014-рэ илъэсым Іофэу ышіагъэм ехьыліэгъэ доклад

кІыжьыгьэм къыхэкІэу, уасэхэр икІэры- ехъулІэу ФАС-м Адыгэ РеспубликэмкІэ шъхьафэу гьэпсыгьэ пенсие льэпкьэу кІзу къалъытэжьхэзэ ахагъэхъон фаеу зэрэхъугъэр.

ЦІыфхэм къэбарэу къаІэкІэкІыгъэхэм мыхэр къагъэлъэгъуагъ. Квартирэхэм ябысымхэм ятовариществэ зыщызэхэщэгьэ унэхэм ачІэсхэм 2014-рэ ильэсым икіэуххэм атегьэпсыкіыгьэу фабэр ятыгьэным тельытэгьэ фэю-фашіэм ыуасэ нахь макІэ шІыгъэным пае икіэрыкіэу къэлъытэнхэр зашіыхэм лыеу атыгъэр афызэкіагъэкіожьыгъ.

Ау квартирабэу зэхэт унэхэу гъэlорышІэкІо компаниехэм япхыгъэхэм янахьыбэмэ ачІэсхэм 2014-рэ илъэсым кізухзу фэхъугьэм тегьэпсыкіыгьзу фабэу аратыгъэм ыуасэ хэгъэхъожьыгъэным пае икІэрыкІэу къэлъытэжьынхэр афашІыгъэх, атыгъахэм джыри хэгъэхъожьыгъэн фаеу игъо афалъэгъугъ. ЕтІани хагъэхъожьын фаеу щытыгъэр мэкlагьэп, сомэ мини 2-м къыщыублагъэу мини 5-м нэсыщтыгъ.

ЗэрэхъурэмкІэ, квартирабэу зэхэт унэхэу зы проектым тетэу агъэпсыгъэхэм, зы къалэм дэтхэм, чІыопсым зэфэдэ иамалхэм атетэу агъэфэбагъэхэм ачlэсхэм 2014-рэ илъэсым икlэуххэм атегьэпсыкІыгьэу фабэм пае атын фаеу щытыр зэфэмыдэу къафалъытэжьыгь: ТСЖ гъэ Іорыш Іак Іэ зи Іэ унэхэм ябысымхэм фабэм пае лыеу атыгъэр афызэкІагъэкІожьыгь, гъэІорышІэкІо компаниехэм япхыгъэ унэхэм ябысымхэм нахьыбэу атын фаеу къафалъытагъ. Нэмыкізу къэпіон хъумэ, фабэм ыуасэ унэм гъэІорышІакІэу иІэм елъытыгъэу хъугъэ.

Іофыр ащ зэрэтетым ОАО-у «АТЭК-м» икъутамэу «Мыекъопэ фэбэ сетьхэм» ыкІи гъэІорышІэкІо компаниехэм фабэмкІэ фэІо-фашІэм ыуасэ хэбзэнчъэгьэ екіоліакіэ фыряізу ціыфхэм зэралъытэрэм демыгъэштэн плъэкІыщтэп.

Фабэу агъэфедагъэр къэзылъытэрэ приборэу квартирабэу зэхэт унэм иІэм Іоф ымышізу къызыхэкіыгъэ піалъэхэр агьэунэфыщтыгь ОАО-у «АТЭК-м» икъутамэу «Мыекъопэ фэбэ сетьхэр» зыфи-Іорэмрэ гъэІорышІэкІо компаниемрэ ялыкохэр зыкіэтхэжьыгьэхэ актымкіэ. Фабэу агъэфедагъэр зыфэдизыр къэзылъытэрэ приборым Іоф ымышІэу къызыщыхэкІыгъэ пІалъэхэм атын фэе уасэр къалъытэщтыгъ фабэр гъэфедэгъэнымкІэ шапхъэу агъэнэфагъэхэм атетэу ыкІи ахэр счетчикым къыгъэлъагъорэм лъатырэм бэкІэ нахь лъапІэу гъэпсыгъагъэ.

Нафэ къызэрэхъугьэмкІэ, квартирабэу зэхэт унэм гъэlорышlакlэу иlэм елъытыгь фабэу агьэфедагьэр зыфэдизым ехьылІэгъэ общественнэ уплъэкІуным ахэм ачІэсхэр хэлэжьэнхэ зэралъэкІыщт шІыкІэр.

Уполномоченнэр зыкІзупчІзм ООО-у «УК ЖЭУ N 4-м» идиректор къытыжьыгъэ джэvапым къызэрэшиlорэмкlэ. къалэу Мыекъуапэ иурамэу Некрасовым ыцІэ зыхьырэм тет унэу номерэу 266-м хэт квартирэхэм ябысымхэм фабэм ыуасэ хэгъэхъогъэным тегъэпсыкІыгъэу уасэхэр къафэлъытэжьыгъэным лъапсэ фэхьугъ ОАО-у «АТЭК-м икъутамэу «Мыекъопэ фэбэ сетьхэр» зыфиюрэм къаржигъэхьэгъэ документациер.

Арышъ, фабэр аlэкlэгъэхьэгъэнымкlэ фэю-фашіэм ыуасэ нахьыбэ шіыгъэным тетэу къэлъытэжьынхэр зэрашІыгъэхэм гъэ Іорыш Іэк Іо компаниех эмрэ фабэр язытырэ организациемрэ нахыыбэу федэ къэхьыжьыгъэным ыкІи производствэм чІэнагъэv ышІыгъэхэр цІыфхэм апшъэ дэгъэкІыгъэным фэшІ зэдегъэштэныгъэ зыхэлъ зекlуакlэу зэрахьэрэр лъапсэ фэхъугъэу плъытэн плъэкІыщт.

Мы докладыр зыщыдгьэхьазырыгьэм

и ГъэІорышІапІэ ышІыгъэ унашъо гори щыІагъэп. ГъэІорышІэкІо компаниехэм яІофшіакіэ ылъэныкъокіэ ціыфхэм -о-гече дехентнада гарантиехэр ягьэгьотыгъэнхэр Уполномоченнэм инэплъэгъу ригъэкІыщтыгъэхэп.

2014-рэ илъэсым бэдзэогъум и 21-м номерэу 255-ФЗ-р зытетэу аштэгъэ Федеральнэ хэбзэгьэуцугьэм Унэ кодексым кІэу шъхьэ хигъэхьагъ. Ар зыфэгъэхьыгъэр квартирабэу зэхэт унэхэр лицензие пылъэу гъэпсыгъэныр ары. Лицензиехэр аритыщт Федерацием исубъект щызэхэщэгъэ лицензионнэ комиссием иунашъо тегъэпсыкІыгъэу къэралыгъо къулыкъоу унэхэм язытет лъыплъэрэм. Лицензие ищыкlагъэп а пшъэрылъыр квартирэхэм ябысымхэм зэхащэгъэ ТСЖ-м тегъэпсыкІыгъэ е фэшіыкіэ зэхэщэгьэ нэмыкі потребительскэ кооперативым тетэу ІофшІэныр зэхэщагъэ зыхъукІэ.

2015-рэ илъэсым ижъоныгъуакІэ и 1-м ыуж квартирабэу зэхэт унэхэм ягъэ Іорыш Іэн Іэпэ Іэсэныгъэ ин зыхэлъхэр ыкІи цыхьэ зыфашІыхэрэр фагьэзэнхэм тащыгугъы тшІоигъу.

Унэ-коммунальнэ хъызмэтым зэхъокІыныгъэхэр щышІыгъэнхэм епхыгъэ къиныгъохэр ащ щыухыгъэ хъухэрэп. Ахэр зигугъу къэтшІыгъэхэм анахьыбэ мэхъух. Мы лъэхъаным унэ-коммунальнэ хъызмэтым зэхъокІыныгъэхэр зыщырагъэжьагъэхэм къыщыублагъэу хэукъоныгъэхэу ашІыгъэхэм ыкІи зылъымыІэсыгъэхэм язэхэфын епхыгъэ ІофшІэныр лъагъэкІуатэ. Пстэуми анахь шъхьа ј эу щытыр унэ-коммунальнэ хъызмэтым епхыгъэ къиныгъохэр цІыфхэмрэ ТСЖ-хэмрэ язакъоу афэгъэзагъэу къэмыгъэнэгъэнхэр ыкІи чІыпІэ зыгъэІорышІэжьыным икъулыкъухэм цІыфхэмрэ гъэ Іорыш Іэк Іо компаниех эмрэ рен эу Іоф адашІ у ыкІи къэралыгьом ипшъэрылъхэм защимыдзыеу гъэпсыгъэныр ары.

Урысые Федерацием и Унэ кодекс ия 165-рэ статья егъэнафэ квартирабэу зэхэт унэхэр гъэlорышlэгъэнхэм фэшІ, зэхэщэн-правовой гъэпсыкІзу яІэм емылъытыгъэу, гъэІорышІэкІо компание пстэуми чІыпІэ зыгъэІорышІэжьыным икъулыкъухэм зэфэдэ амалхэр арагъэгъотынхэ, квартирабэу зэхэт унэхэр гъэюнын пылъхэм Іэпэіэсэныгьэу ахэльым хэгьэхьогьэнымкіэ, а юфшІэныр зыгъэцакІэ зышІоигъохэр егъэджэгьэнхэмкіэ яшіуагьэ арагьэкіын фаеу.

Урысые Федерацием и Конституцие ия 39-рэ статья зэригъэнафэрэм тегъэпсыкІыгъэу цІыф пэпчъ ныбжьым елъытыгъэу къызысымаджэкІэ, сэкъатныгъэ иІэ, зыІыгъыщтыр имыІэжь зыхъукіэ, кіэлэціыкіухэр піугъэнхэм фэші ыкІи нэмыкІ лъэныкъохэу хэбзэгъэуцугъэхэм агъэнафэхэрэм атетэу социальнэ ІэпыІэгъу етыгъэным игарантиехэр иІэх. Урысыем пенсиер зэращы-ІэкІагьахьэрэм епхыгьэ правовой-шэпхьэ амалэу щыІэр бэ мэхъу. Арэу щыт нахь мышІэми, пенсиехэм ятын зэрэзэхэщагъэм мы лъэхъаным үигъэрэзэнэу щытэп. Мы аужырэ илъэси 10-м къыкоци пенсиехэм яхьыліэгъэ хэбзэгъэуцугъэхэм ренэу зэхъокІыныгъэхэр зэрафашІыхэрэр социальнэ политикэм щыкІэгъабэу фашІыхэрэм льапсэ афэхъугьэу альытэ. Ащ къыхэкІзу пенсиехэр нахьышІоу ятыгъэным епхыгьэ Іофыгьом изэшІохынкІэ унэшьо тэрэзхэр къыхахынхэ фае.

2015-рэ илъэсым ищылэ мазэ и 1-м къыщыублагъэу пенсиехэм — страховой пенсиекіэ заджэхэрэм — якъэлъытэн ишэпхъакІэхэр агъэфедэхэу аублагь. Страховой пенсиехэмрэ мылъку зыщызэlуагъэкlэрэ пенсиемрэ шъхьафхъугъэх.

Пенсие формулакіэм купкіэу иіэр мырэущтэу гъэпсыгъэ. ЦІыфхэр пенсием зыкохэрэ ныбжыр зэмыхъокыгъэу къэнэжьыгъ: хъулъфыгъэхэмкІэ илъэс 60, бзылъфыгъэхэмкІэ — илъэс 55-рэ. Пенсием кІоным ифитыныгьэ цІыфым иІэным фэшІ страховой стаж анахь макІэр (страховой тынхэр затыгъэхэ стажыр) илъэси 5-м ычІыпІэкІэ илъэс 15-м нэсыщт. 2015-рэ илъэсым къыщыублагьэу илъэс къэс ар зы илъэскІэ нахьыбэ хъущт. Страховой стажым халъытэщтых «мыстраховой пlалъэкlэ» заджэщтыгъэхэр.

ЦІыфхэм пенсиехэр ятыгъэнхэм епхыгъэ къиныгъохэмкІэ зэкІэмэ анахь зигъо дэдэу къэнэжьрэр пенсиехэр зэрэціыкіухэр ары. Уполномоченнэм иаппарат къылъагъэ і эсыгъэ тхьаусыхэхэр нахьыбэмкІэ зэхьылІагьэхэр афагъэуцугъэ пенсиер зэрэмакІэр ары.

Урысые Федерацием ПенсиехэмкІэ ифонд ичІыпІэ къулыкъухэр ренэу рехьылІэх ежь цІыфым илажьэ хэмылъэу ащ стажэу иІэм ыкІи илэжьапкІэ зыфэдизыгъэм ехьылІэгъэ документхэр зэрагъэкІодыгъэхэм ыкІи ащ ыпкъ къикІэу ціыфым пенсиехэмкІэ фитыныгъэу иІэхэр ыкІи пенсиеу фагъэуцущтыр нахь макІэ зэрэхъурэм.

ГущыІэм пае, Уполномоченнэм зыкъыфигъэзагъ гражданкэу Д-м, ипенсие зэрэмакіэмкіэ ар тхьаусыхэщтыгь ыкіи пенсиемкіэ фитыныгъэу иіэхэр къыушыхьатыжьын зэрилъэкІыщт шІыкІэр къыгуригъаlo шlоигъуагъ. Пенсионер бзылъфыгъэу Ж-р къелъэlугъ ипенсие икІэрыкІэу къыфалъытэжьы ыкІи ахъщэ ІэпыІэгъу ратынымкІэ ишІуагъэ ригъэкІымэ шІоигьоу, пенсионер бзылъфыгьэу Г-р Уполномоченнэм къелъэlугъ пенсиеу фагьэуцугьэр тэрэзэу гьэпсыгьэмэ зэригъашІэ ыкІи къыратырэр нахьыбэ шІыгъэным ифитыныгъэ иІэмэ зэхыригъэфы шІоигъоу.

Уполномоченнэм зыкъызэрэфагъэзэгъэ ІофыгъохэмкІэ ищыкІагъэу щытхэр афаlуатэщтыгьэх, шlэгьэн фаеу альытэхэрэр араІощтыгъэх, ПенсиехэмкІэ фондым и Къутамэу Адыгэ Республикэм щыІэр ягъусэу уплъэкІунхэр ашІыщтыгьэх. Тхьаусыхэу къатыгьэхэм язэхэфын къыгъэлъэгъуагъ цІыфхэм пенсиехэр афэгъэчцугъэнхэм ехьылІэгъэ унашъохэу ПенсиехэмкІэ фондым икъулыкъухэм ашІыгъэхэр кІуачІэ зиІэ хэбзэгьэуцугьэхэм агьэнэфэрэ шапхьэхэм адиштэу зэрэгъэпсыгъэхэр.

ЦІыфхэм япенсие ыкІи социальнэ тынхэм яхьыл эго офыгьомк 2014-рэ илъэсым Уполномоченнэм иаппарат яобращение 96-рэ къылъыІэсыгъ. 2013-рэ илъэсым елъытыгъэмэ, а ІофыгъомкІэ цІыфхэм къатыгъэ обращениехэр 2014-рэ илъэсым процент 22-кІэ нахьыбэ хъугьэх. Зэхэубытагьэу пштэн хъумэ, аужырэ илъэси 5-м а темэмкІэ къатырэ тхьаусыхэхэр нахь макІэ хъухэу зэриублагъэр нафэу щыт.

Аужырэ илъэсхэм республикэм нахьышІум ылъэныкъокІэ зэхъокІыныгъабэ щыхъугъ. Ным, кІэлэцІыкІум, унагъом, нахьыжъхэм, сэкъатныгъэ зи!эхэм ык!и нэмыкі купхэм социальнэ Іэпыіэгъу ятыгьэным ехьылІэгьэ Іофыгьуабэ зэпыу фэмыхъоу зэрахьэ. А гухэлъхэм илъэс къэс сомэ миллиарди 2,5-рэ фэдиз апэІуагъахьэ.

Сабыйхэр нахьыбэу къэгьэхъугьэнхэм, ныр, кІэлэцІыкІухэр, унагъор къэухъумэгъэнхэм, унагъор гъэпытэгъэным яамалхэр зехьэгъэнхэр — Урысыем пстэуми апэ щырагьэшъырэ пшъэрылъэу шыт. Тикъэралыгъо инепэкІэ ыкІи инеущкіэ ахэр мэхьанэшхо зиіэ Іофыгьоу щытых ыкІи хабзэм илъэгэпІэ пстэу-

ми ащыІэ къулыкъухэмрэ обществэмрэ язэдэштэныгъэ тетэу а ІофшІэныр зэхэщэгъэн фаеу щыт.

Щэч хэлъэп унагъор, ныр, кІэлэцІыкІухэр къэухъумэгъэнхэм ылъэныкокІэ непэ зэрахьэрэ къэралыгъо политикэр республикэм зыпкъитыныгъэ хэлъэу хэхъоныгъэхэр егъэшІыгъэнхэм иамалышІухэр къэзытыхэрэ лъэныкъо шъхьа-Іэу зэрэшытым. Ау аш дыкІыгьоу. зэхъокІыгъэшІухэр зэрэщыІэхэм емылъытыгъэу, а лъэныкъомкІэ зэшІохыгъэн фэе къиныгъохэри къэнэжьых. Ащ къегъэлъагъо къэралыгъо ІэпыІэгъу ятыгъэным исистемэ нахьышоу гъэпсыгъэн фаеу зэрэщытыр — уахътэм къыгъэуцурэ пшъэрылъхэм адиштэу а Іофыр гъэпсыгъэн зэрэфаер.

2012-рэ илъэсым ищылэ мазэ и 1-м къыщыублагъзу ящэнэрэ сабыеу е ащ къыкІэлъыкІоу къафэхъугъэм (апІужьыщтэу аlахыгъэм) телъытагъэу зэтыгъоу сомэ 50 000 араты. А фитыныгъэр 2014-рэ илъэсым нэбгырэ 1100-мэ къызыфагъэфедагъ. 2013-рэ илъэсым ахэр нэбгырэ 970-рэ, 2012-рэ илъэсым нэбгырэ 812-рэ хъущтыгъэх.

Адыгэ Республикэм ихэбзэгьэуцугьэу «Унагьор, ныр, кlэлэцlыкlур ыкlи сабыигьор къзухъумэгьэнхэм ехьыліагь» зыфиlоу номерэу 117-1-р зытетэу 1994-рэ илъэсым Іоныгъом и 28-м аштагъэм ия 7-рэ статья иа 1-рэ Іахь ия 4-рэ пункт зэригъэнафэрэм тетэу яшэнэрэ е ащ къыкІэлъыкІорэ сабыим пае зэтыгъо социальнэ ІэпыІэгъоу сомэ мин 50 хъурэр аратыщтэу зыгъэнафэрэмкІэ фитыныгъзу яІэр зэраукъуагъэм ехьылІэгьэ тхьаусыхэхэр икІыгьэ ильэсым Уполномоченнэм иаппарат къы-ІукІагьэх. ЯтхьаусыхэхэмкІэ ахэм Уполномоченнэм къыфајуатэщтыгь а хэбзэгъэуцугъэм ия 7.1-рэ статья мэзих піалъэм имыкізу социальнэ Ізпыізгъум фэшІ зафэбгъэзэн фаеу зэригъэнафэрэм кІэлэцІыкІубэ зиІэ унагьохэм яфитыныгъэхэр ыукъохэу зэралъытэрэр. Ахэм ащыщхэм зэтыгъо ахъщэу сомэ мин 50 ятыгъэным ифитыныгъэ зэря эашІагьэр мэзих пІальэр зытекІыгьэ ужыр ары, адрэхэр ищыкІэгъэ документхэм ягъэхьазырын игъо фифагъэхэп ыкІи ахэм къахэкІэу социальнэ ІэпыІэгъур афагъэуцугъэп.

Джащ фэдэ Іоф хэфагь кІэлэцІыкІубэ зиІэ унагьоу Д-р. ІофшІэнымкІэ ыкІи цІыфхэр социальнэу ухъумэгъэнхэмкІэ ГъэІорышІапІэу Джэджэ районым щыІэм ащ ящэнэрэ сабыим пае сомэ мин 50 къырамытыщтэу ыгъэнэфагъ. АщкІэ телъхьапізу ашіыгъэр ишъхьэгъусэ зыдытнамуют едиТшиести ефан дышыш подлинникым тетэу арихьылІэн зэримылъэкІыгъэр ары. АриІуагъ зэрэзэдэмыпсэухэрэр, ар къалэу Краснодар зэрэщыпсэурэм къыхэкІэу а документыр арихьылІэн зэримылъэкІыщтыр, ау ар къыдалъытагъэп.

ЗыцІэ къетІуагъэм къытыгъэ тхьаусыхэр ыуплъэкІузэ, Уполномоченнэм иаппарат ыгъэунэфыгъ тхьаусыхэ къэзытыгьэм хэбзэнчьэу зэрэдэзекІуагьэхэр, ащ ифитыныгъэхэр зэраукъуагъэхэр. Уполномоченнэм тхьаусыхэ къэзытыгъэм хьыкумым зыфигъэзэнэу игьо филъэгъугъ, аппаратым июфышезхэр ащ 1эпыІэгъу фэхъухи, хьыкумым рихьылІэщт лъэІу тхылъыр фызэхагьэуцуагь. Хьыкумыр Іофым хэплъагъ, дао зытыгъэм ишІоигьоныгьэ тегьэпсыкІыгьэ унашьо ышІыгъ.

А.Я. Осокин. ЦІыфым ифитыныгъэхэмкіэ Уполномоченнэу Адыгэ Республикэм щыІэр.

(Уполномоченнэм идоклад зэрэпсаоу тигъэзет исайтэу www, ADYGVOICE.RU зыфиюрэм ижъугъотэщт).

• ФИЗКУЛЬТУРНИКЫМ И МАФЭ ФЭГЪЭХЬЫГЪ

Япсауныгъэ агъэпытэ

Адыгэ Республикэм физкультурникым и Мафэ фэгъэхьыгъэ спорт зэнэкъокъухэр гъэшІэгьонэу щыкІуагьэх. ФутболымкІэ, волейболымкІэ, баскетболымкІэ, шахматхэмкІэ, теннисымкІэ, псым щесынхэмкІэ, нэмыкІхэмкІи зэІукІэгъухэр зэхащагъэх.

Пляжнэ волейболыр

Шъачэ, Краснодар, Мыекъуапэ яспортсменкэхэр зэхэпхъагъэхэу пляжнэ волейболым щызэнэкъокъугъэх. Команди 10 апэрэ чІыпІэхэм якъыдэхын фэбэнагъ. Командэ пэпчъ нэбгырэ тlурытly щешІэрэр.

Елена Пономаревамрэ Екатерина Кишишьянрэ апэрэ чІыпІэр къыдахыгъ. Наталья Титаревамрэ Алевтина Болотовамрэ ятІонэрэ хъугъэх. Зэнэкъокъум исудья шъхьа ву А. Шустянковым къызэрэтиlуагъэу, зэlукlэгъухэр зэхащэнхэм фэшІ Хъодэ Руслъан мылъкукІэ ІэпыІэгъу къафэхъугъ.

Мыекъуапэ изыгъэпсэфыпІэ парк икІэй пляжнэ волейболымкІэ зэнэкъокъур щыкІуагъ. ЗэІукІэгьухэм ахэлэжьэгьэ пшъашъэхэм ягуапэу къыхагъэщыгъ зэlукІэгьухэр дэгьоу зэрэзэхащагьэхэр. Мафэр фэбагъэми, дахэу ешІэнхэ алъэкІыгъ.

Гъожьы-шэплъ Іэгуаор

Урысыем изэнэкъокъоу «Гъожьы-шэплъ Іэгуаор» зыфиІорэм нэбгыри 100-м нахьыбэ хэлэжьагъ. Ныбжьым елъытыгъэу спортсменхэр купищэу гощыгъагъэх. Нэбгырэ щырыщ хъухэу баскетбол зэдешІагъэх.

Илъэс 16-м нэс зыныбжьхэм язэlукlэгъухэм (кlалэхэм) Красногвардейскэ районым къикІыгъэхэм апэрэ чып р къыдахыгъ. Джэджэ районыр ятІонэрэ, Мыекъопэ районыр ящэнэрэ хъугьэх. Илъэс 16 — 17 зыныбжьхзм язэІукІэгъухэм Мыекъуапэ икомандэу «Спартакым» апэрэ чІыпІэр къыщыдихыгъ. Мыекъопэ «Динамэр» ятІонэрэ хъугъэ, Тэхъутэмыкъуае щыщхэм ящэнэрэ чІыпІэр афагъэшъошагъ.

Илъэс 16-м нэс зыныбжь пшъашъэхэм язэнэкъокъу Мыекъопэ «Локомотивым» апэрэ чІыпІэр къыщыдихыгъ. Джэджэ районыр ятІонэрэ, Кощхьэблэ районыр ящэнэрэ хъугъэх.

Пшъашъэхэр зыхэт командэхэу илъэс 17 — 18 зыныбжьхэр зыщешІагьэхэм Красногвардейскэ районым щыщхэм текІоныгъэр къыщыдахыгъ. Мыекъуапэ икомандитІумэ ятІонэед вики ящэнэрэ чыпізхэр ахьы-

Илъэс 19-м зыныбжь къехъухэрэм язэlукlэгъухэри тшlогъэшlэгьоных. Мыекъуапэ ия 2-рэ командэ апэрэ чІыпІэр ыхьыгь. Тикъалэ чапоро командо ятоноро чыпоро фагъэшъошагъ. Мыекъопэ райо--ын еденешк мехесшасшпи мын пІэр къыдахыгь.

Теннисыр

Адыгэ къэралыгъо университетым теннис ціыкіумкіэ зэнэкъокъухэр щыкІуагъэх. Илъэс 16-м нэс зыныбжьхэм язэlукlэгъухэм Мамыжъ Руслъан къахэщыгъ, апэрэ чіыпіэр фагъэшъошагъ. Мыекъопэ районымкІэ Краснооктябрьскэм ар щыщ. Мыекъуапэ щапІугьэ Артем Безверховыр ятІонэрэ хъугъэ. Псэупізу Табачнэм къикіыгъэ Алексей Юдиным ящэнэрэ чІыпІэр

Пшъашъэхэм язэlукlэгъухэм

Юлия Кругловам текІоныгъэр къащыдихыгъ, Мыекъуапэ ар щеджэ. Иныхъу Джэнэт ятІонэрэ чІыпІэр ыхьыгь, псэупІэу Краснооктябрьскэм ар щыщ.

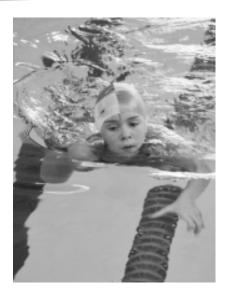
Иныхъу Джэнэтрэ Мамыжъ Руслъанрэ ятренер-кІэлэегъаджэр Анатолий Чапуриныр ары. Ащ къызэрэтиІуагъэмкІэ. теннис ешІэ зышІоигъохэм япчъагъэ хэхъо. Спорт псэvальэхэр гьэпсыгьэнхэм фэшІ Адыгеим и Премьерминистрэу КъумпІыл Мурат Іэпы-Іэгъу къафэхъугъ.

Псым щесыгъэхэр

Псауныгъэр зыщагъэпытэрэ спорт унэшхоу Мыекъуапэ дэтым псы спортым хэхьэрэ зэнэкъокъухэр щыкІуагъэх. ТренеркІэлэегъаджэхэм яІофшІагъэ уасэ фэзышІыгъэмэ ащыщэу Гъогъо Руслъан къызэрэхигъэщыгъэу, нэбгырабэмэ япсауныгьэ псы спортым щагъэпытагъ. Зэнэкъокъухэр сыдигъуи гъэшІэгъонэу зэхащэх.

КъокІыпІэм къыщежьэгьэ спорт лъэпкъхэмкІэ къэгъэлъэгъонхэр зэхащэгъагъэх.

Адыгэ Республикэм физкультурэмрэ спортымрэкІэ и Комитет итхьаматэ игуадзэу Андрей Бородин зэнэкъокъухэм ахэлэжьагъэмэ къафэгушІуагъ, шІоу щыІэр къадэхъунэу афијуагъ.

ФУТБОЛ. НЫБЖЬЫКІЭХЭМ ЯЗЭНЭКЪОКЪУ

игугъэхэр

«Динамо-Газпром» Ставрополь — «Зэкъошныгъ» Мыекъуапэ — 1:3. ШышъхьэІум и 9-м Ставрополь щызэдешІагьэх. «Зэкъошныгьэм» хэтхэу къэлапчъэм Іэгуаор дэзыдзагьэхэр: Іащэ Анзор, тІогьогогьо, Пыштыкь Эдуард.

1998-рэ илъэсым къэхъугъэ кІалэхэр ары зэнэкъокъум хэлажьэхэрэр. Урысыем футболымкІэ и Союз и Кубок къыдэхыгъэнымкІэ кІэлэцІыкІу-ныбжьыкІэ спорт еджапІэхэм якомандэхэр зэдешіэх. Пэшіорыгьэшъ зэlyкlэгъухэр аухыгъэх. ТренеркІэлэегъаджэу Александр Вольвач зипэщэ командэм апэрэ чІыпІэр къыдихыгъ. Афипскэ, Ермэлхьаблэ, Ставрополь, ЦІэмэз, Мыекъуапэ яфутболистхэр зэдешlагъэх. Адыгеим ифутболист ныбжьыкІэхэм текІоныгъэр къызэрэдахыгъэм фэшІ тафэгушІо.

Тренер-кІэлэегъаджэу Александр Вольвач ыгъэсэрэ кlалэхэм сэнаущыгьэ ахэль, яІэпэІэсэныгъэ зэрэхагъахъорэр футболым хэшіыкі фызиіэмэ агъэшіагъо. Іащэ Анзор командэхэм ятренерхэр къылъэплъэх, ядэжь рагъэблэгъэн ямурад. Арэу щытми,

Анзор тиреспубликэ икомандэ шъхьаІэ аштэ тшІоигъу.

ТиныбжыкІэхэр Урысыем икІэух зэнэкъокъу хэлэжьэщтых. Чъэпыогъум и 12 — 22-м зэјукјэгъухэр Шъачэ щыкощтых. Адыгеим ифутболистхэм текІоныгъэр къыдахынэу афэтэІо.

Нэкіубгьор зыгьэхьазырыгьэр ЕМТІЫЛЬ Нурбый.

Зэхэзыщагъэр ыкІи къыдэзыгъэкІырэр:

Адыгэ Республикэм лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъу хэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

> Редакциер зыдэщыІэр: 385000,

къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79, редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44, редактор гуадзэрпшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр: 52-16-77.

E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьаты-

гъэр: Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкÎэ ыкІи зэлъы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чІыпІэ гъэІорышІапІ, зэраушыхьатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

> ЗэкІэмкІи пчъагъэр 3250 Индексхэр 52161 52162 Зак. 832

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00 ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00

Редактор шъхьаІэм ипшъэрылъхэр зыгъэцакІэрэр редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэу

МэщлІэкъо Саид

ПшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр

ЖакІэмыкъо Аминэт